

DEBRECENI EGYETEM GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
DEBRECENI EGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR
MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR HAJDÚ-BIHAR MEGYEI LEVÉLTÁRA
ÉSZAK-ALFÖLD FEJLŐDÉSÉÉRT EGYESÜLET
BALASSI FERENC KULTURÁLIS ÉS KÖZÖSSÉGTEREMTŐ EGYESÜLET

„INTERDISZCIPLINARITÁS A RÉGIÓKUTATÁSBAN IX.”

NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

ÉS

„A JOG TUDOMÁNYA, A MINDENNAPOK JOGA III.”

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

ISBN 978-963-490-151-8

REZÜMÉ KÖTET

DEBRECEN, 2019. NOVEMBER 29.

A KONFERENCIA HELYE:

DEBRECENI EGYETEM GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

4032 DEBRECEN, BÖSZÖRMÉNYI ÚT 138.

A konferencia fővédnöke:

Prof. Dr. Petó Károly
dékán

Prof. Dr. Szikora Veronika Tünde
dékán

Szerkesztette:

Dr. Dajnoki Krisztina

Dr. Pierog Anita

Dr. Szűcs Lászlóné Dr. Siska Katalin

A KONFERENCIA PROGRAMJA

8.00 REGISZTRÁCIÓ

8.30 MEGNYITÓ (TVK 10. terem)

Konferencia elnök: *Dr. habil. Dajnoki Krisztina*, intézetigazgató, Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet (DE GTK)

Megnyitják:

Prof. Dr. Szikora Veronika, egyetemi tanár, dékán (DE ÁJK)

Prof. Dr. Pető Károly, egyetemi tanár, dékán (DE GTK)

Dr. Szálkai Tamás, főlevéltáros (MNL HBML)

8.50 PLENÁRIS ÜLÉS (TVK 10. terem)

8.50 *Dr. Szűcs Lászlóné Dr. Siska Katalin*, egyetemi docens (DE ÁJK): Musztafa Kemal Atatürk, Te örök! Mitől lehet Atatürk politikája a mai napig hivatkozási alap a legkülönbözőbb politikai irányzatoknak?

9.10 *Prof. Dr. Szakály Zoltán*, egyetemi tanár (DE GTK): Fenntartható élelmiszer-fogyasztás. Illúzió vagy realitás?

9.30 *Kávészünet*

9.40-12.00 SZEKCIÓÜLÉSEK

Párhuzamos előadások a TVK 04, TVK05, TVK10, TVK 12, TVK13, TVK 101, TVK109, TVK110, TVK Tanácsteremben

12.15 A KONFERENCIA ZÁRÁSA (TVK 10. terem)

Dr. Szűcs Lászlóné Dr. Siska Katalin, egyetemi docens, első tanár, Praetor Szakkollégium (DE ÁJK)

Dr. habil. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens, igazgató, Tehetséggondozási Igazgatóság (DE GTK)

12.30 EBÉD (Agrár Étterem)

I. SZEKCIÓ: MARKETING ÉS SPORTMENEDZSMENT

Helyszín: TVK10

Elnök: *Dr. habil. Szabados György Norbert, egyetemi docens (Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar)*

Társelnök: *Bauerné Dr. Gáthy Andrea, adjunktus (Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar)*

Titkár: *Kovács Tamás, PhD hallgató (Debreceni Egyetem Ihrig Károly Doktori Iskola)*

- 9.40 Dr. Szabados György Norbert: Airsoft kilátások: a sport és a szervezeti oldal
- 9.55 Balogh Renátó: A labdarúgó-mérkőzések fogyasztóinak motivációs vizsgálata
- 10.10 Erdei Edina: Élelmiszergyártó vállalatok közötti bizalom bemutatása a Közép- és Kelet-Magyarországi régióban
- 10.25 Gottfried Péter: Az egészségügyi és rekreációs ráfordítások munkaerő-piaci összefüggései
- 10.40 Kovács Tamás: Debrecen város és a környező települések lakóinak egészségügyi alkalmazások használati szokásai
- 10.55 Koroknay Zsuzsa: Táplálkozási szokások a Debreceni Egyetem hallgatói körében végzett felmérés alapján
- 11.10 Bauerné Dr. Gáthy Andrea: Környezettudatosság versus egészségtudatosság az élelmiszerfogyasztásban
- 11.25 Harcsa Imre Milán: A pálinka helyzete Magyarországon. Problémák és lehetőségek

II. SZEKCIÓ: GAZDASÁG ÉS VIDÉK

Helyszín: TVK101

Elnök: *Dr. habil. Felföldi János, egyetemi docens (Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar)*

Társelnök: *Dr. Szabó Attila, főiskolai docens (Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Szolnok campus)*

Titkár: *Kovács Tünde Zita, PhD hallgató (Debreceni Egyetem Ihrig Károly Doktori Iskola)*

- 9.40 Dr. Vida Viktória: Hajdú-Bihar megye társadalmi és gazdasági helyzetének bemutatása a számok tükrében
- 9.55 Kovács Tünde Zita: A közösségi gazdaság az EU-28-ban és népszerűségük Magyarországon és Romániában
- 10.10 Dr. Szabó Attila: Az „Alföld szíve” élménypontjainak ismertsége és elismertsége
- 10.25 Dr. Buzás Ferenc: Javaslatok a termőföld értékelés irányelveinek és jogszabályi alapjainak aktualizálásához
- 10.40 Harcsa Imre Milán: A pálinka helyzete Magyarországon. Problémák és lehetőségek
- 10.55 Tóthné Kiss Anett: Az innováció hatása a vállalatok teljesítményére és versenyképességére az észak-magyarországi régióban
- 11.10 Dr. Felföldi János: Ellátási lánc és értéklánc - röviden a különbségekről

III. SZEKCIÓ: MENEDZSMENT

Helyszín: TVK12

Elnök: Dr. habil. Dajnoki Krisztina, egyetemi docens (Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar)

Társelnök: Dr. Kun András István, egyetemi docens (Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar)

Titkár: Fenyves László, PhD hallgató (Debreceni Egyetem Ihrig Károly Doktori Iskola)

- 9.40 Tóthné Kiss Anett: Vezetési kompetenciák, mint a projektek sikerességének meghatározói észak-magyarországi innovációs projektek tapasztalatai alapján
- 9.55 Fenyves László: A fejlődés kulcsa a folyamatalapú vállalatvezetés
- 10.10 Filep Roland: Menedzsment módszerek változó környezetben
- 10.25 Gottfried Péter: Az egészségügyi és rekreációs ráfordítások munkaerő-piaci összefüggései
- 10.40 Pirohov-Tóth Barbara: A negyedik ipari forradalom oktatásra és munkaerőpiacra gyakorolt hatása
- 10.55 Szondi Réka: A globális karrier, mint fejlesztési eszköz
- 11.10 Kucsma Daniella: Teljesítményértékelési modellek regionális sajátosságai
- 11.25 Hajdu Franciska: A Debreceni Egyetem közgazdász és gazdaságinformatikus hallgatóinak motivációs jellemzői
- 11.40 Dajnoki Krisztina: Ukrán munkavállalók foglalkoztatásának lehetőségei Magyarországon

IV. SZEKCIÓ: TÖRTÉNETI MEGKÖZELÍTÉSEK

Helyszín: TVK109

Elnök: Prof. Dr. Láczy Magolna, főiskolai tanár (Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar)

Társelnök: Csöngé Attila, levéltár-igazgató (Magyar Nemzeti Levéltár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára)

Titkár: Oláh Regina Szidónia, demonstrátor (Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar)

- 9.40 Prof. Dr. Láczy Magdolna: Másfél évszázad rendszerváltozásainak hatása Szabolcs-Szatmár-Bereg megye társadalmi folyamataira
- 9.55 Éliás János: Nagykunági diákok a Debreceni Református Kollégiumban 1588-tól 1850-ig
- 10.10 Dr. Szálkai Tamás: Romákra vonatkozó feudális kori források Bihar vármegye levéltárában
- 10.25 Dr. Brigovác László: Bihar vármegye műtétet javasol – Adalék az 1876. évi közegészségügyi törvény korai fogadtatásához
- 10.40 Csöngé Attila: A korrupció, mint a demokratikus hagyományok hiányának kísérőjelensége, avagy gondolatok az 1945-ös demokráciakísérlet kudarcának margójára

- 10.55 Mucsi László: A letűnt világ bürokratáinak porlepte bűnjelei...” Selejtezés és iratmentés az 1950-es években, Szolnok megyében
- 11.10 Sallai Balázs: A közszolgálati fegyelmi felelősség kezdetei a polgári Magyarországon
- 11.25 Bodnár Klaudia: Az emberölés magyarországi szabályozása az új Btk. novumának tükrében
- 11.40 Dr. Papp László: Perhatékonyság és eventualitás

V. SZEKCIÓ: KÖZJOG I.

Helyszín: TVK04

Elnök: Dr. Tóth Andrea Noémi, egyetemi adjunktus (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Társelnök: Prof. Dr. Elek Balázs, egyetemi tanár (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Titkár: Dr. Agócs-Kiss János, óraadó (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

- 9.40 Simon Alexa: A bírói meggyőződés és az indokolási kötelezettség kapcsolata
- 9.55 Batta Júlia Dóra: Az összbüntetésbe foglalás egyes aktuális kérdései
- 10.10 Kovács Lajos Péter: Bizonyítási eszközök a büntetőeljárásban
- 10.25 Kerekes László – Nagy Péter Zsombor: Iskolai kortárserőszak az interneten
- 10.40 Németh János: A büntetési célok érvényesülése a hatályos Büntető Törvénykönyvben
- 10.55 Kőhalmi Máté: Az akaratszabadság és a büntetőjogi beszámítás összefüggései
- 11.10 Bodnár Beáta: Az egyed alapú természet károsítás gyakorlati problémái
- 11.25 Nagy János: A közigazgatási jogkörben okozott károk érvényesíthetőségének egyes kérdései a francia és a magyar jogban

VI. SZEKCIÓ: KÖZJOG II.

Helyszín: szervezés alatt

Elnök: Répásiné Dr. Veszprémi Bernadett, egyetemi adjunktus (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Társelnök: Dr. Boda-Balogh Éva, tanársegéd (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Titkár: Dr. Lovas Dóra, PhD hallgató (Debreceni Egyetem Marton Géza Doktori Iskola)

- 9.40 Ábrók Kamilla – Bak Adrienn: A közszereplői minőség alkotmányjogi megítélése és egyéb kérdések
- 10.10 Pápa Laura: Az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának kapcsolata
- 10.25 Perger Ádám: A katonai drónok alkalmazásának kérdései a "ius ad bellum" tükrében
- 10.40 Szabó László Máté: A nemzetközi büntetőbíráskodás fejlődéstörténete a kezdetektől a II. világháború végéig

- 10.55 Pilisy Bence: Olasz-magyar diplomáciai kapcsolatok a két világháború között
- 11.10 Handlery Anna: A székely nép, mint a nemzetközi jog alanya: az autonómia történetének áttekintése
- 11.25 Aux Levente: A kettős állampolgárság kérdése Magyarország és a környező államok viszonylatában, különös tekintettel Ausztriára
- 11.40 Soltész Péter Ádám: Főváros és vidéki sportlétesítmény fejlesztések összehasonlítása

VII. SEKCIÓ: MUNKA- ÉS SZOCIÁLIS JOG

Helyszín: TVK05

Elnök: Dr. Nádasné Dr. Rab Henriett, habilitált egyetemi docens (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Társelnök: Dr. Puskás Ágnes, PhD hallgató (Debreceni Egyetem Marton Géza Doktori Iskola)

Titkár: Dr. Kristóf Nóra, ügyvédjelölt

- 9.40 Varga Dóra: A munkáltató személyiségi jogainak védelme - jogos érdek, jogos védelem?
- 9.55 Szabó Mercédesz Ibolya: Hozzuk helyzetbe a pályakezdőket!
- 10.10 Herdon István: A joggal való visszaélés a munkaügyi bíróságok ítélkezési gyakorlatában
- 10.25 Takács Dóra: „Nem mind arany, ami fénylik” – Egy diszkriminációs ügy margójára
- 10.40 Gönczi Barbara: Az egyes tipikustól eltérő foglalkoztatási formák szabályozásának eredményei és lehetőségei
- 10.55 Kincses András: A munkaviszony jogellenes megszüntetése
- 11.10 Kiss Judit: A munkáltató kártérítési felelőssége – különös tekintettel a munkavédelmi szabályokra és a bírói gyakorlatra
- 11.25 Joó László Ádám: A munkavállalói kárfelelősség szabályozása az 1951-es és az 1967-es Munka Törvénykönyvében
- 11.40 Szutor Beáta: A tanulmányi szerződésre vonatkozó szabályozás és a joggyakorlat főbb kérdései

VIII. SEKCIÓ: PHD I.

Helyszín: TVK Tanácsterem

Elnök: Dr. Szűcs Lászlóné Dr. Siska Katalin, egyetemi docens (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Társelnök: Dr. Bordás Péter, egyetemi adjunktus (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Titkár: Dr. Nagy Zoltán Dénes, jogász

- 9.40 Dr. Zsiros Bettina: A túlbizonyítás esetei a büntetőeljárásban

- 9.55 Dr. Kanyuk Petra Ágnes: A költségvetési csalás szabályozástörténetének alakulása az uniós elvárások tükrében
- 10.10 Dr. Mazsu Dániel: Megjelenő MI alapelvek
- 10.25 Dr. Gajdos Martina: Pénzügyi fogyasztóvédelem és követeléskezelés
- 10.40 Dr. Szalóki István: Hipotézisek a magyar elektronikus közigazgatás/adóigazgatás jelene és jövője vonatkozásában
- 10.55 Dr. Turányi Noémi Tímea: A közjegyző előtti egyezségi eljárás, különös tekintettel a közjegyző előtti házasság felbontás (lehetséges) jogintézményére
- 11.10 Dr. Szepesi Bettina: A magánszakértő szerepe az új Polgári perrendtartásban
- 11.25 Dr. Pápai-Tarr Ágnes: A bünteteskiszabás aktuális kérdései, különös tekintettel az elkövető személyére
- 11.40 Dr. Kiss Gergely Árpád: A munkavállalói véleménynyilvánítás nehézségei a XXI. században
- 11.55 Dr. Sipos Marcell: „Klímaváltozás a munkajogban?” – a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet „Green Jobs” programjának elméleti és gyakorlati szintű vizsgálata

IX. SZEKCIÓ: PHD II.

Helyszín: TVK 13

Elnök: Dr. Madai Sándor, egyetemi docens (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Társelnök: Dr. Papp Eszter, nyelvтанár (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Titkár: Dr. Alexa Péter, ügyvéd

- 9.40 Dr. Margittay-Mészáros Árpád: Sesquicentennarium Concilium Vaticanum
- 9.55 dr. Falusi Bernadett: Direct applicability of the ICESCR in Europe I. - The monist systems
- 10.10 Dr. Porcsin Levente: Sportdopping világszerte – államszintű összehasonlítás
- 10.25 Thazin Khaing Moe: The Effect of National Labor Laws for Migrant Workers in Receiving Country
- 10.40 Omed Ismail: How to Handle Termination of Employment in a Recession "Down Economy"
- 10.55 Nge Nge Aung: Constitutional Remedy: Constitutional Complaint in Hungary
- 11.10 Fahed Wahdani: Legal analysis to Reverse domain names hijacking & cybersquatting in cyberspace
- 11.25 Bihari Erika: Beruházásvédelmi bírósági rendszer
- 11.40 Széles Krisztina: Az állami beruházás uniós versenyjogi fogalma
- 11.55 Vasas Tamás: Szemelvények Concha Gyöző alkotmánytanából

X. SZEKCIÓ: INTERDISZCIPLINÁRIS

Helyszín: TVK 110

Elnök: Dr. Ficsor Krisztina, egyetemi adjunktus (Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar)

Társelnök: Dr. Király László, ügyvéd

Társelnök: Talabos Dávidné Dr. Lukács Nikolett, jogász

Titkár: Dr. Szilágyi Dániel, PhD hallgató (Debreceni Egyetem Marton Géza Doktori Iskola)

9.40 Győri Ágoston: Csokonai pere a Református Kollégiumban

9.55 Kovács Zsófia Dóra: Arisztotelész etika az ítélkezésben

10.10 Nagy János: The analysis and the aftermaths of ECJ's Opinion 2/15

10.25 Boros Sándor: A szerződészegés értékelése a Bécsi Vételi Egyezmény gyakorlatában

10.40 Lakatos Tamás: Van ember van probléma, nincs ember nincs probléma, avagy gondolatok az önvezető járművekért való felelősség témaköréből

10.55 Seres Boglárka: Képmás- és hangfelvétel védelmének perjogi eszközei, tekintettel az új Pp-re

11.10 Erdős István: AI and responsibility gap

11.25 Németh Tamás: A magyar fegyvertartás fejlődése

ÖSSZEFOGLALÓK

A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁG KÉRDÉSE MAGYARORSZÁG ÉS A KÖRNYEZŐ ÁLLAMOK VISZONYLATÁBAN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL AUSZTRIÁRA

Szerző: **Aux Levente**

A kutatásom témája a kettős állampolgárság kérdése Magyarország és a környező államok viszonylatában, különös tekintettel Ausztriára. Ebben az előadásban először kitérek általánosságban az állampolgárságra és a kettős állampolgárságra majd konkrétan az osztrák állampolgársági jog sajátosságairól fogok beszélni. Kezdesnek felvázolom az állampolgárság fogalmát keletkezésének eseteit majd szólnék a kettős állampolgárságról is. Ezután szó lesz azon országokról, ahol nem engedélyezett a kettős állampolgárság lehetősége, majd itt rátérek Ausztriára, az előadás központi elemére, ahol általában ugyancsak nem elérhető ez. Megemlítem az osztrák állásponttal kapcsolatos lehetséges érveket is. Ezt követően az osztrák állampolgársági törvény rendelkezései alapján beszélek az állampolgárság megszerzéseinek eseteiről és megszűnéséről. A továbbiakban kitérek a kettős állampolgárság tilalma alóli kivételekre és szót ejtek a dél-tiroli német ajkúak speciális helyzetéről is a témával összefüggően. A végén megemlítek újdonságokat, fejleményeket az osztrák állampolgársággal összefüggő aktuális ügyekkel kapcsolatban és példaként ismertetek egy-két híres személyt is, akik kettős vagy többes állampolgárságúak.

A KÖZSZEREPLŐI MINŐSÉG ALKOTMÁNYJOGI MEGÍTÉLÉSE ÉS EGYÉB KÉRDÉSEK

Szerző: **Ábrók Kamilla – Bak Adrienn**

Előadásunk apropóját a 2019. november 6-án lezajlott Országos Alkotmánybírósági Szimulációs Verseny adta. Előadásunk során elsőként az Alkotmánybíróság és az Igazságügyi Minisztérium által kiadott és a verseny alapját képező jogesetet szeretnénk röviden ismertetni, mely több alkotmányjogi problémát is felvetett. Első sarkalatos kérdésként a közszereplői minőségről szeretnénk értekezni, ennek megfelelően az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának releváns joggyakorlatát ismertetjük részletesen, majd ezen elvek konkrét jogesetre való alkalmazását mutatjuk be. Második kérdésként foglalkozunk a jogesetben szereplő cikkhez illusztrálásként szánt kép linkelésének jogszerűségével. A téma feldolgozása során azt tapasztaltuk, hogy ebben a pontban számos álláspont ütközhet szembe egymással. A joggyakorlat sem tudott még teljesen egzakt válaszokat adni e sajátos újságírói technika, vagyis a hiperlinkek alkalmazására. Szintén érdekes kérdéseket vet fel a jogesetünkben szereplő kommentek megítélése, hiszen az emberi méltóság és a véleménynyilvánítás szabadsága feszül egymásnak az általunk vizsgált kontextusban. Vizsgálódásunk utolsó pontját pedig a tisztességes eljáráshoz való jog témaköre adja, melyet jelen esetben a szakirodalomban „harangkötél- elvnek” nevezett alkotmánybírósági gyakorlat fényében kell értelmeznünk.

A LABDARÚGÓ-MÉRKŐZÉSEK FOGYASZTÓINAK MOTIVÁCIÓS VIZSGÁLATA

Szerző: **Balogh Renátó**

A magyar labdarúgás egyik legégetőbb problémája a mérkőzések iránti alacsony fogyasztói érdeklődés. Az elmúlt években a futballklubok stadionjai a kormány stadionépítési programjának köszönhetően megújultak, a sportinfrastruktúra jelentősen fejlődött, azonban az előzetes várakozásokkal szemben, mégsem sikerült érdemben élénkíteni a fogyasztói keresletet. Kutatásom célkitűzéseként azt fogalmaztam meg, hogy feltárom azokat a tényezőket, melyek befolyásolják a szurkolók, a nézők érdeklődését, illetve a motivációs faktorok mellett feltérképezem azokat tényezőket is, amelyek távol tartják az embereket a labdarúgó-mérkőzésektől.

Szekunder kutatás után, mely a témához szorosan kapcsolódó nemzetközi és hazai szakirodalom áttekintését jelentette, kialakítottam egy szurkolói motivációs, illetve egy a mérkőzésektől való távolmaradási skálát. A skálát lehetőséget biztosítottak arra, hogy mind a szurkolók, mind a

távolmaradók véleményét megkérdeztem arról, hogy egyrészt a feltárt motivációs tényezők mennyiben befolyásolják a mérkőzések iránti érdeklődést, másrészt pedig azt, hogy a távolmaradási faktorok közül, melyek azok, amelyek leginkább visszatartják az embereket a mérkőzésektől. A két skála és a kapott eredmények közelebb visznek annak a kérdésnek a megválaszolásához, hogy miért nem vagy miért ilyen kevesen választják szabadidő-eltöltésként a labdarúgó-mérkőzések megtekintését.

„AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM ÚNKP-19-3 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK SZAKMAI TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.”

AZ ÖSSZBÜNTETÉSBE FOGLALÁS EGYES AKTUÁLIS KÉRDÉSEI

Szerző: **Batta Júlia Dóra**

Az összbüntetés jogintézménye nem újkeletű, fogalmát már az 1878. évi V. törvény, az ún. Csemegi-kódex is használta és szabályozta. Szabályai utoljára a 2012. évi C. törvény (Btk.) hatályba lépésével módosultak. Az összbüntetésbe foglalás kapcsán évszázados bírói gyakorlat alakult ki, ugyanakkor a jogalkalmazók körében igen megosztó jogintézmény, így a viták minden törvényi változást követően ismét felélednek. Az egyik ilyen megosztó kérdés, hogy az összbüntetésbe foglalás büntetés kiszabásnak minősül-e. A látszólag elméleti kérdés komoly gyakorlati problémákhoz vezetett ugyanis akkor, amikor a 2012. évi CCXXIII. törvény (Btkátm.) 3. §-a – egyébként a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően – rögzítette, hogy ha az összbüntetésbe foglalandó ítéletek közül legalább egy a Btk. hatálybalépését követően emelkedett jogerőre, a jelenleg hatályos (szigorúbb) összbüntetési szabályokat kell alkalmazni. A jogszabályi rendelkezéssel szemben alkotmányjogi panaszt nyújtottak be, melyben az indítványozó hivatkozott többek között a nulla poena sine lege praevia jogelv sérelmére. Az Alkotmánybíróság (AB) az indítványt megalapozottnak találta, és a Btkátm. 3. §-át megsemmisítette. Határozatában rögzítette, hogy az összbüntetés megállapítása nem tekinthető klasszikus értelemben vett büntetés kiszabásnak, hiszen a terhelt bűnösségéről nem tartalmaz döntést, ugyanakkor felülírja a jogerős ítéletek jogkövetkezményekkel kapcsolatos rendelkezéseit és megállapítja a letöltendő szabadságvesztés mértékét. Azt is rögzíti az AB, hogy a Btkátm. 3. §-ának megsemmisítését követően az eljáró bíróságoknak a Btk. 2. § (1)-(2) (a visszaható hatály tilalmáról szóló) bekezdései alapján kell döntenük arról, hogy adott eljárásban a régi vagy az új Btk. szabályai tartalmazzak-e az elítéltre nézve enyhébb szabályokat, és így egyes esetekben melyik törvény alkalmazandó. Ugyanakkor azt is megjegyezte az AB, hogy a régi és új Btk. összbüntetési szabályainak, valamint ezzel összefüggésben a Btk. 2. § (1)-(2) bekezdéseinek értelmezése az eljáró bíróságok, valamint a Kúria feladata. A kérdésben a Kúria a 2/2019. számú BJE határozatban foglalt állást, miszerint az összbüntetési eljárás során alkalmazandó Btk. meghatározásakor az elbírált bűncselekmények elkövetési ideje közömbös, annak van jelentősége, hogy az összbüntetésbe foglalás lehetősége mikor nyílt meg. Habár a Kúria határozata a bíróságok számára kötelező iránymutatást jelent, a vitás helyzetet mégsem szüntette meg, mivel egyes bírói tanácsok szerint a Kúria határozata alaptörvény-ellenes, mivel tulajdonképpen az AB határozatával megsemmisített Btkátm. 3. §-ának rendelkezéseit rögzíti irányadóként. A kérdésben újabb alkotmánybírói határozat még nem született, a jelenlegi anomáliák és bizonytalan helyzet viszont rengeteg aktuális és égető kérdést vet fel, melyekkel érdemes és kell is foglalkozni.

KÖRNYEZETTUDATOSSÁG VERSUS EGÉSZSÉGTUDATOSSÁG AZ ÉLELMISZERFOGYASZTÁSBAN

Szerző: **Bauerné Gáthy Andrea**

Az egészségtudatosság és a környezettudatosság együttese a fenntartható fogyasztás, mely olyan termékek és szolgáltatások megvásárlásában és elfogyasztásában nyilvánul meg, melyek megfelelnek a legalapvetőbb igényeknek és jobb életminőséget eredményeznek, miközben minimalizálják a természeti erőforrások és a természetet károsító anyagok használatát, a hulladék- és szennyezőanyag-kibocsátást egész életciklusok során annak érdekében, hogy a jelen generáción túl a jövő generációk igényeinek kielégítési lehetőségét se veszélyeztessük

A fenntartható és környezettudatos étel- és ital-fogyasztás alapelvei között említhetjük a növényi eredetű élelmiszerek, zsiradékok előnybe részesítését az állati eredetűekkel szemben, a kevésbé feldolgozott, inkább regionális élelmiszerek fogyasztását, az állati eredetű fehérjefogyasztás visszaszorítását. Az egészséges és a környezettudatos táplálkozás követelményei összecsengenek, több kutatás megállapította már, hogy azok az ételek, amelyeknek a fogyasztását egészségügyileg káros hatásuk miatt csökkenteni kellene, általában a magasabb környezetterheléssel járó élelmiszerek. Az étel- és ital-fogyasztáshoz társuló negatív környezeti hatások főként a területhasználat, az energiaigény és a vízigény esetében jelentősek.

A fenntartható fogyasztást feltételezésünk szerint egyszerre jellemzi az egészségtudatosság és a környezettudatosság, ennek a kapcsolatnak a vizsgálata a központi eleme jelen tanulmánynak. Először a fogalmi háttér bemutatására kerül sor: tudatos fogyasztás, tudatos étel- és ital-fogyasztás, egészségtudatos fogyasztói- és környezettudatos fogyasztói magatartás kritériumainak összevetése. Ezt követően egy a Debreceni Egyetem hallgatói körében elvégzett 500 fős kérdőíves megkérdezés eredményei alapján kerülnek következtetések levonásra az egészségtudatosság és környezettudatosság összefüggéseire az étel- és ital-fogyasztás tekintetében.

BERUHÁZÁSVÉDELMI BÍRÓSÁGI RENDSZER

Szerző: **Bihari Erika**

Számos kritika érte az utóbbi években a beruházó és az állam közötti vitarendezési mechanizmus (ISDS) hagyományos modelljét, a beruházásvédelmi választottbíráskodás jelenlegi rendszerét. A kereskedelmi választottbíráskodás alapján működő, külföldi beruházó és a fogadó állam közötti vitarendezés jelenlegi rendszerével kapcsolatos kritikák többsége a kiszámítható, következetes ítélkezési gyakorlat hiányát, az eljárás átláthatóságának hiányát, valamint azt kifogásolja, hogy nincs lehetőség a választottbírói ítéletek érdemi felülvizsgálatára sem. Kritika éri a választottbíráskodásban további elemét is: a választottbírák felek általi jelölésének módját, figyelemmel arra, hogy az a választottbírák pártatlanságát negatív irányba befolyásolhatja, ami alapvetően közérdeket érintő beruházási jogvita elbírálása során súlyos következményekkel járhat. A beruházásvédelmi választottbíráskodás e "hiányaira" tekintettel az elmúlt években egyre nagyobb igény mutatkozott a rendszer megreformálására, amely különböző tendenciákat indított el szerte a világban. Míg néhány állam a beruházásvédelmi választottbíráskodás iránti bizalmának elvesztése jeleként felmondta az ICSID Egyezményt, illetve a korábban kötött kétoldalú beruházásvédelmi egyezményeit (BIT), addig az Európai Unió a beruházási viták rendezésével foglalkozó multilaterális bíróság létrehozását tűzte ki célul. Ennek megvalósítására két lépésben kerülne sor. Első lépésként az Unió egy bilaterális alapon működő beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszer (ICS) felállítását tervezi, melyet harmadik államokkal kötött kereskedelmi és beruházási megállapodásokba foglalás útján intézményesítené. Tekintettel arra ugyanakkor, hogy bilaterális jellege folytán az ICS nem képes a beruházásvédelmi választottbíráskodással kapcsolatos valamennyi kritika orvoslására, második lépésként az Unió egy multilaterális beruházásvédelmi bíróság (MIC) létrehozásán dolgozik. Számos kérdést felvet ez a rendkívüli intézményi reform, ugyanis e vitarendezési mechanizmus

későbbi hatékonysága szempontjából létfontosságú, hogyan biztosítható a felállítandó intézmények által hozott határozatok elismerése és végrehajtása harmadik államokban, azaz olyan államokban, amelyek a bilaterális ICS, illetve MIC felállításáról rendelkező nemzetközi szerződéseknek nem részesei. Előadásomban erre a kérdésre igyekszem megadni a választ.

AZ EGYED ALAPÚ TERMÉSZET KÁROSÍTÁS GYAKORLATI PROBLÉMÁI

Szerző: Bodnár Beáta

A környezet védelme, az élővilág megőrzése napjainkban központi témává vált. A természet károsítása az év 365 napjában, a nap 24 órájában megvalósul. A kialakult helyzet további késlekedést nem tűrhet, a fellépés haladéktalanul szükséges. Ennek a közösségi kötelezettség vállalásnak képezi a részét a büntetőjogi fellépés is. A számos megoldandó probléma egyikét képezi az egyed alapú természet károsítással kapcsolatos gyakorlati problémák megoldása. Az előadás során ezeket a problémákat igyekszünk feltárni, a büntetőjogi felelősségre vonás minden szakaszában, megoldási alternatívák felsorakoztatásával karöltve.

AZ EMBERÖLÉS MAGYARORSZÁGI SZABÁLYOZÁSA AZ ÚJ BTK. NOVUMÁNAK TÜKRÉBEN

Szerző: Bodnár Klaudia

Kutatásom központi témája, az emberölés, mint büntetőjogi tényállás, nemcsak a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: új Btk.) értelmében, hanem az egész világon, a legsúlyosabban büntetendő bűncselekmények körében foglal helyet. Ennek indoklásául szolgál többek között azon tény, hogy a 23/1990-es alkotmánybíróági határozat meghozataláig halálbüntetéssel sújtották a deliktum elkövetőjét. Témám kapcsán, az új Btk. által, az emberölés minősített esetei vonatkozásában bevezetett újításokra helyeztem a hangsúlyt. Részleteibe menően kitérnék a büntethetőségi korhatár 14 évről 12 évre történő szektorális leszállítására, amivel kapcsolatban nemcsak népszavazási kezdeményezés indult, de óriási ellenállást váltott ki a kriminológusok és gyermekvédelmi szervezetek körében. A belátási képesség, mint további vizsgálódási terület, azért is érdekes, mert a gyakorlat két olyan iránymutatást alakított ki, mely a jogalkalmazók munkáját némiképp megnehezítette, hiszen nem volt egyértelmű, hogy jogkérdésként vagy szakkérdésként kezeljék a belátási képesség vizsgálatát. Az újszülött megölése nevezetű tényállást, mely a korábbi Btk.-ban privilegizált esetként szerepelt, a jogalkotó beemelte az emberölés minősített esetei közé, ezzel pedig a két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény büntetési tételkerete súlyosbodott, így a szülő nő akár életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető. Az emberölés sui generis alakzata, vagyis a tizennegyedik életévét be nem töltött vagy akaratnyilvánítására képtelen személy rábírása az öngyilkosságra, a közvetett tettesség problematikáját igyekezett megoldani a joggyakorlatban, amennyiben az öngyilkosságot elkövetik. Az idősek, fogyatékkal élők és védekezésre képtelen személyek fokozottabb büntetőjogi védelme indokolja a sérelmükre elkövetett emberölések minősített esetként történő deklarálását, hiszen drasztikusan megnövekedett a velük szemben véghezvitt deliktumok aránya. Számos ügyben azonban szembe tűnik, hogy a jogalkalmazók korábban súlyosító tényezőként kezelték ezen alanyok speciális helyzetét. Az általam említett újítások vizsgálódását statisztikai adatokkal, valamint különböző szintű bíróságok határozataival kívánom alátámasztani. Nemzetközi kitekintést is tennék, kitérve első körben az Európai Unió Statisztikai Hivatala által közzétett statisztikai adatokra, melyek a külföldön elkövetett szándékos emberölések számait tükrözik. A továbbiakban szemléltetném, hogy az európai államokban mennyire szerteágazó a büntethetőségi korhatár szabályozása. Érdekességként említeném a HIV-vírus szankcionálását, hiszen míg Magyarországon csupán testi sértésnek minősül, néhány állam emberölésként rendeli büntetni. Végezetül pedig rátérek arra, hogy az újszülött megölése és az öngyilkosságra rábírás hogyan alakul Európában. Előbbinél egyébként egyre inkább

szigorúbb büntetés kiszabását szorgalmazzák, utóbbi kapcsán pedig az elkövetők akár pénzbüntetéssel mentesülhetnek a szabadságelvonással járó büntetés alól.

A SZERZŐDÉSSZEGÉS ÉRTÉKELÉSE A BÉCSI VÉTELI EGYEZMÉNY GYAKORLATÁBAN

Szerző: **Boros Sándor**

Az Egyezmény szerződésszegési rezsimje kiemelt relevanciával bír, mivel olyan mechanizmust kell biztosítani, mely szolgálja az olyan országok közötti nemzetközi kereskedelmet, melyek között óriási jogi, gazdasági és szociális különbségek állnak fenn. A rendszer középpontjában a kártérítés jogintézményét találjuk, mely hatékony és gyors megoldást nyújt az államhatárokon átívelő kereskedelmi viszonyok tekintetében felmerülő diszfunkciók orvoslására.

Az Egyezmény szabályai univerzális jellegűek, így egységes értelmezést és alkalmazást követelnek meg a részes államok bíróságaitól, ezért a 7. Cikk, amely a szabályok értelmezésével és a joghézagok kitöltésével foglalkozik, elengedhetetlen az Egyezmény sikeres alkalmazásához és céljainak eléréséhez. A dolgozatban a jogösszehasonlítás és a vonatkozó bírói gyakorlat elemzése által elsősorban arra kerestem a választ, hogy a különböző országok ítészei érvényesítik-e az Egyezmény univerzálitását, és mekkora mértékben veszik figyelembe más országok fórumainak Egyezménnyel kapcsolatos döntéseit, a kártérítési jog vonatkozásában. A kérdések megválaszolása érdekében az Egyezmény kártérítési gyakorlatát a 7. Cikk által rögzített értelmezési alapelvek relációjában értékeltem. Ennek keretén belül az Egyezmény 74. Cikke gyakorlatának szisztematikus felülvizsgálatát végeztem el, összesen 144 jogesetet elemezve a 2006-tól 2016-ig terjedő időszak tekintetében.

A 7. Cikk által támasztott követelmények ellenére, az Egyezményt alkalmazó bíróságok a 74. Cikk értelmezése során teljes mértékben eltekintenek a külföldi joggyakorlat figyelembe vételétől. A megvizsgált 144 jogeset közül ugyanis egy esetben sem mutatható ki, hogy az ítélkező bíróság más, külföldi fórum döntésére hivatkozna a 74. Cikk értelmezése során. A nemzeti joggyakorlat vonatkozásában a bíróságok némileg nagyobb hajlandóságot mutatnak a kártérítéssel kapcsolatos döntések citálása terén. Összesen négy olyan jogeset mutatható ki, amelyekben az eljáró bíróság a 74. Cikk értelmezése során a hazai ítélkezési gyakorlatra támaszkodott. Kilenc esetben pedig az eljáró fórum a jogalkalmazása során, figyelmen kívül hagyta az Egyezmény nemzetközi jellegét, azáltal hogy nemzeti kárfelelősségi doktrínát, jogintézményt, jogszabályt vagy joggyakorlatot alkalmazott az Egyezmény hatálya alá tartozó jogvita elbírálása során.

BIHAR VÁRMEGYE MŰTÉTET JAVASOL – ADALÉK AZ 1876. ÉVI KÖZEGÉSZSÉGÜGYI TÖRVÉNY KORAI FOGADTATÁSÁHOZ

Szerzők: **Brigovác László**

Mint társadalmi szempontból igazán veszélyes jelenség, a kuruzslás a 19. század utolsó harmadában élénken foglalkoztatja az orvosszakmát, a hatóságokat, a politikai és a hírlapi élet szereplőit. Biharban a vármegyei egészségügyi bizottság elszántan dolgozik ellene, végleges intézkedést akar. Megtételéhez küldöttséget rendel, s javaslatát az 1878. december 3-i, nagyvárad-i rendes ülésén tárgyalás alá veszi. Az ott készülő, a vármegye törvényhatósági bizottságához címzett előterjesztésből kitűnik, hogy a szakemberek az általános orvoslásért közvetlenül a társadalommal nem keresnek kapcsolatot. Meggyőződésük szerint a közártalom forrása jogi természetű: a két éve hatályban lévő közegészségügyi törvény túl távan fogalmaz a kuruzslást illetően, kijátszható. 1878 végére városokban és vidéken egyaránt tapasztalhatóan képtelenség igazolni, hogy a kuruzslók átveszik a

kezelésért szabott díjukat, azaz nincs bizonyíték a törvényszegésre. Ráadásul, mivel a törvény kellő tiltás hiányában enged, kibúvót ad, az is kérdés, pontosan mi minősül kuruzslásnak. Mindezt Bihar vármegye egészségügyi bizottságának részéről erőteljesen tetet ilt a szándék, hogy a kuruzslás jogilag élesen legyen behatárolva. Világosabb, szigorúbb törvényre van szükség, amihez feliratban fogják kérni a belügyminisztert, hogy az országgyűlésnél indítványozzon módosítást.

JAVASLATOK A TERMŐFÖLD ÉRTÉKELÉS IRÁNYELVEINEK ÉS JOGSZABÁLYI ALAPJAINAK AKTUALIZÁLÁSÁHOZ

Szerzők: Buzás Ferenc – Mező István – Tóth Csaba

A hazai termőföld értéke becsült piaci értéken nagyságrendileg néhány százmilliárd forintra tehető, azonban valós természeti és közgazdasági értékének megállapítása összetett módszertani eljárást igényel. A termőföld értékelésére vonatkozó jelenleg érvényben levő hivatalos, jogszabályban rögzített módszertani irányelv (54/1997 FM rendelet) a hitelfedezeti értékelés céljából került megalkotásra illetve meghirdetésre és az akkori jelzőlog-intézményi követelményeknek megfelelően. Az azóta eltelt időszakban a társadalmi-gazdasági téren végbement változások szükségsszerűvé tették a rendeletben foglalt módszertani alapok újragondolását, pontosítását helyenkénti módosítását. A szerzők az elmúlt két évtized tapasztalatai alapján a nemzetközi irányelvek és hazai jogszabályi alapok elemzésére alapozva javaslatokat dolgoztak ki a termőföld-értékelés aktualizálására vonatkozóan jogalkotók és a vagonértékelői szakma számára egyaránt.

A KORRUPCIÓ, MINT A DEMOKRATIKUS HAGYOMÁNYOK HIÁNYÁNAK KÍSÉRŐJELENSÉGE, AVAGY GONDOLATOK AZ 1945-ÖS DEMOKRÁCIÁKÍSÉRLET KUDARCÁNAK MARGÓJÁRA

Szerző: Csöngé Attila

A történészek között évtizedek óta lezáratlan vita folyik arról a kérdéstről, hogy 1945-ben volt-e demokrácia hazánkban, s ha igen, milyen volt ez a néhány átmeneti év, s mi okozta a demokrácia bukását. Vannak, akik szerint a szovjet megszállással és a kommunisták kulcspozíciókba helyezésével már 1945-ben megkezdődött Magyarország szovjetizálása, mások szerint 1945-46-ban korlátozott polgári demokratikus rendszer született, demokratikus intézményekkel, amit csak a hidegháború 1947-es kiéleződése sodort magával.

Az előadás a demokratikus választási rendszer, a jogállamiság, a szabadságjogok tisztelete, az önkormányzatiság és civil önszerveződés korabeli állapota helyett csak egyetlen tényező, a demokratikus hagyományok meglétének, vagy hiányának kiemelésére tesz kísérletet, melyre általában kevesebb figyelem irányul, ugyanakkor kétségtelen, hogy ez a tényező is része volt az 1945-ös demokráciakísérlet kudarcának.

Talán meglepő, de egy társadalom politikai és erkölcsi tradíciói meghatározzák a demokrácia kifejlődésének és fennmaradásának esélyeit. Egy korrupt, erkölcsileg alacsonyabb nívón álló társadalomban nehezebb demokráciát létrehozni és stabilan működtetni. A demokráciának tehát nem csak az intézmények és a választások külsőségei jelentik a biztosítékát, hanem a benne élők gondolkodása, a viselkedésüket meghatározó normák is.

Az előadás szolnoki példákkal illusztrálja azon magyarországi sajátosságot, hogy a 20. században az egymást váltó rendszerek komoly demokrácia deficittel küzdöttek, ezért a társadalomban demokratikus hagyományok sem tudtak kialakulni, s így 1945-ben sem tudtak ilyen előzményekhez visszanyúlni. Ezért aztán a magyar társadalom 1945 után ugyanolyan korrupt társadalom képében tűnik fel előttünk, mint az 1945 előtti korszakokban. A korruptió pedig nem csak a politikusokat, hanem a társadalom alacsonyabb szintjein állókat is érintette, az egész társadalmat behálózta. Így a demokrácia megszilárdulásához a jövőben sem lehet elegendő a politikusok lecserélése és az

intézmények megreformálása, ahhoz a társadalom egészének változnia kell, legfőképpen gondolkodásmódjában, viselkedésében.

AIRSOFT KILÁTÁSOK: A SPORT ÉS A SZERVEZETI OLDAL

Szerző: Dajnoki Krisztina – Halász Péter – Szabados György – Bácsné Bába Éva

A szociológia és a társadalomtudományok sajátos vizsgálati területe az életmód, azaz annak módja, amiként az emberek az életüket élik (Valuch, 2005). Az életmód vizsgálata során olyan életviteli összetevők kerülnek látókörbe, mint a hétköznapi élet elemei, így a munkával töltött idő, a lakhatás, a társadalmi események, mint pl. az ünnepek, a lakhatás, vagy akár a szabadidő egyik kedvelt eltöltési formája, a sport. A nagy, tömegeket átható sportok fényében kevesebb, vagy épp ritkábban esik szó a nem hagyományos, átvett, itthon újszerű sportokról, melyeknek több vagy kevesebb társadalmi jelentőséget lehet tulajdonítani. Az ilyen újszerű, a fiatalok és idősebbek körében is népszerűségnek örvendő, csapat és közösségépítő szabadidő sportok körében ott található az airsoftot is. Az airsoft sport mellett olyan érveket tudunk felhozni, mint a természet szeretete, védelme, csapatépítés és baráti kötelékek erősítése, önzetlenség és testvériesség, a honvédelem és hazafiasság érzésének erősítése, valamint a műszaki és technikai alapismeretek gyakorlatának elsajátítása. Amennyiben a szervezeti oldalt tekintjük át, a törvényszéki keresőben napjainkra 22, nevében airsofttal foglalkozó egyesület van bejegyezve. Ami viszont különösen érdekes, és a tanulmány apropóját adja az az, hogy ez a sport, ellentétben a hamar népszerűvé váló újszerű sportokhoz képest, mint pl. az esport, nem tudja jelenleg elérni a kívánt organikus hálózati fejlettséget, párhuzamos blokkokról lehet beszélni, sőt az egyetlen airsoft hazai szövetség is felszámolás alatt van. Tanulmányunkban az irodalmi háttér feltárás túl azt szeretnénk bemutatni, hogy honnan indult, hova tart és milyen esélyei vannak itthon az airsoft sportot gyakorlóknak és szervezeteknek olyan működési feltételek mentén, amely elsősorban a hagyományos és jól kommunikált sportokat preferálja. Kutatási módszert tekintve választásunk, személyes érintettség miatt esett az esettanulmányra és a szakértői interjúra, melyek alkalmazása lehetővé teszi a téma áttekintését, részleteinek feltárását.

ÉLELMISZERGYÁRTÓ VÁLLALATOK KÖZÖTTI BIZALOM BEMUTATÁSA A KÖZÉP- ÉS KELET-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓBAN

Szerző: Erdei Edina

A regionális gazdasági verseny növekedése egyre fontosabb szerepet tölt be a vállalatok életében. Az ellátási láncok szempontjából a siker kulcsa a minőség, rugalmasság és gyorsaság előtérbe helyezése, a technológiai fejlődések követése, optimalizálás és együttműködés, ezért szükségszerű a vállalatok közötti és vállalaton belüli bizalom meghatározása is. A különféle irányítási módszerek közül a bizalom több okból is nagy figyelmet kapott, mivel hatással van a felek közötti kommunikáció minőségére és mennyiségére.

A bizalom az 1980-as évek kiemelkedő kutatott témája, bár azóta sincs széles körben elfogadott fogalom és modell erre a kifejezésre. Az utóbbi évtizedben több kutató is számos bizalomra épült modellt tett közzé. Sokan megállapításokat tettek azzal kapcsolatban, hogy milyen veszteségeket okoz az üzleti életben a bizalom hiánya (hosszú szerződések, tranzakciós költségek növekedése, együttműködés hiányából adódó veszteségek, gazdasági növekedés lassulása, termelékenység csökkenés és hatékonyságvesztés), mások a bizalom dimenzióit, fokát, formáit, fejlődését és mérését vizsgálták azzal kapcsolatban, hogy milyen előnyt szerezhettek a vállalatok a bizalom meglétével és erősítésével: a bizalom hozzájárul az együttműködő viselkedéshez, a tranzakciós költségek csökkentéséhez, javítja a termelékenységet és a hatékonyságot, növeli az információcsere gyakoriságát, ezáltal a gazdasági kapcsolatok újra szervezését, a bevétel növekedését.

A tanulmány célja a bizalom szakirodalmának, modelljeinek bemutatása a szervezeti magatartás, kapcsolatérték és az üzleti hálózatok szempontjai alapján, ahol a kiindulópont Georg Simmel

elmélete. Kutatásomban kitérek az élelmiszergyártó vállalatok iparágon belüli és a vállalaton belüli bizalmának tisztázása, valamint annak pozitív és negatív hatásainak vizsgálatára a vállalatok hatékonyságának, nyereségességének szempontjából.

A kutatás tartalmazza a bizalom szerepének vizsgálatát a munkatársak, beszállítók, informatikai eszközök, az Ipar 4.0 technológiák körében. Célom, hogy a vizsgálatommal tovább gazdagítsam ezen terület korábbi kutatási ismereteit.

AI AND RESPONSIBILITY GAP

Szerző: **Erdős István**

An alleged responsibility gap is produced by the innovation of AI technology, especially machine learning. This responsibility gap occurs in a situation where used to be clear legal responsibility, but due to the innovation of AI technology there is no longer a clear legal responsibility. This lack of clear legal responsibility or the application of the old responsibility model is often contrary to moral principles.

NAGYKUNSAGI DIÁKOK A DEBRECENI REFORMÁTUS KOLLÉGIUMBAN 1588-TÓL 1850-IG

Szerző: **Éliás János**

Az előadás a Nagykunság öt települését, Karcag, Kisújszállás, Kunmadaras, Kunhegyes, illetve Túrkeve Debrecenbe beiratkozott diákságát veszi fókuszba az 1588-tól 1850-ig terjedő időszakban. A földrajzi közelség, illetve a debreceni befolyás különösen indokoltá teszi a téma kutatását, mivel a Kollégium meghatározta a vizsgált városok oktatását, illetve a fentebb említett települések vezetőit is a debreceni anyaiskola nevelte ki. A téma és a nagykunsági diákok lajstroma eddig feldolgozatlan, így érdeemesek és szükségesek a további kutatások. Jelen előadás célja egy átfogó kép alkotása a vizsgált időszakban a Nagykunság részvételéről a partikuláris iskolarendszer feladataiban, illetve a Debrecenbe beiratkozott vizsgált diákok gyakoriságának, későbbi életének, tevékenységének szemléltetése, ábrázolása. A kutatás legnagyobb hányadát levéltári és szakirodalmi kutatás teszi ki, mely alatt főként a Series Studiorum in schola Debrecina Helveticae Confessionis Addictorum 1588-tól 1850-ig szereplő, a debreceni Kollégiumba beiratkozott nagykunsági származású diákok bejegyzései értendők. Felhasználtam továbbá a Liber Scholae Reformatae Kartzagujszállásiensis című iskolai anyakönyvet, mely a legnagyobb térségi partikuláról, a karcagi gimnáziumról rendkívül fontos adatokat, feljegyzéseket tartalmaz. Kutatásaimat az öt város református egyházközségeinek keresztelési, házassági és halotti anyakönyveivel egészítettem ki, illetve pontosítottam. 371 diákot vizsgálva azoknak adatait egy 17 szempont szerint rendezett táblázat segítségével elemeztem és ábrázoltam diagramon, majd vontam le a szükséges következtetéseket. A kutatás jelenlegi állása szerint a Nagykunság nagy arányban kivette a részét a partikuláris iskolarendszer feladataiból és nagy hatással volt rá a Debreceni Kollégium. Az itt tanuló diákokat igen széles spektrum jellemzi, mely főként az általuk vállalt hivatalokban, illetve későbbi foglalkozásukban mutatkozik meg a legjobban.

LEGAL ANALYSIS TO REVERSE DOMAIN NAMES HIJACKING & CYBERSQUATTING IN CYBERSPACE

Szerző: **Fahed Wahdani**

The conceptual framework of the contested rights between trademarks' holders and domain names' owner.

The economy has become the basis of life were the steady development of technology has reflected on all aspects of economy, especially in cyberspace which it has resulted in emergence of e-commerce where the stakeholders (owners of commercial service and companies) Make the most of the

advantages offered by e-commerce, this quantum leap moved their business into unlimited cyberspace, where business became More global.

The stakeholders had to take intuitive -as first step- to gain these benefits of cyberspace by choosing the domain name, but in some cases those stakeholders were unable to complete the proses of the registration because these domain names have become as property of others.

this book sheds light over the concept of cyberspace as place of the conflict between the stake holders and explains the reasons behind the difficulty to define this concept accurately and tries to define the domain name's term based on its legal and functional nature by using legal scientific approaches which help the legal section to deal with legal challenges of domain names in cyberspace.

DIRECT APPLICABILITY OF THE ICESCR IN EUROPE I. - THE MONIST SYSTEMS

Szerző: Falusi Bernadett

The presentation aims to represent the practical interpretation of Article 2 paragraph 1 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, that is, the State practice following the entry into force of the Covenant, and summarizes it through State reports submitted under the monitoring mechanism of the Covenant. It gives a categorized summary of legal commitments of the States Parties, which is mainly lies upon the requirement of gradual implementation of the Covenant. The current research work is based on the relevant qualitative indicators of those 46 States that are State Parties to the European Convention on Human Rights alongside the Covenant. However, due to time limit, I confine myself to introducing the monist approach States. This represents approximately 250 initial and periodic State reports and the reflections made by the monitoring Committee of the Covenant, found in the UN-OHCHR document library.

A FEJLŐDÉS KULCSA A FOLYAMATALAPÚ VÁLLALATVEZETÉS

Szerző: Fenyves László

Manapság a rohamosan fejlődő világunkra az állandó változás jellemző. A szervezeteknek ezekre a rendszeres változásokra fel kell készülniük és tudniuk kell reagálni, hogy a piaci versenyben érvényesülni tudjanak. Ma már semmi sem állandó vagy prognosztizálható, mert a szervezetket a „3 V” erő (vevők, verseny, változás) hajtja. Az állandóan változó körülményekhez való gyors alkalmazkodás miatt a hagyományos funkciók alapján strukturált szervezetek helyett a vállalatoknak a folyamatszempléletű irányításra kell átállniuk. A korszerű folyamatmenedzsment eljárások alkalmazásával a szervezetek működése áttekinthetővé, elemezhetővé, mérhetővé és folyamatosan javíthatóvá tehető, továbbá hozzásegíti a vállalatokat, hogy növeljék a teljesítményüket és a szervezeti rugalmasságukat és csökkentsék a költségeiket is. Ezek mellett annak a felismerésében is segít, hogy az adott folyamatot mikor szükséges valamilyen hatásra megváltoztatni. Abban az esetben, ha a vállalatok jól megszervezett folyamatokat alakítanak ki, akkor rugalmasabban tudnak reagálni a piaci változásokra és a hatékonyabb működést teszi lehetővé, valamint egyszerűbb fejlesztési tevékenységet kivitelezni. Napjainkban a fejlődés, mint egy új keretrendszer elsősorban a digitalizációt állítja a középpontba, amely a vállalatok számára kihívást jelent és ezekhez alkalmazkodniuk kell, hogy a versenyben ne maradjanak alul. Ezek a kihívások sok szervezet életében radikális változtatásokat, átalakításokat igényelnek, amelyeket nehéz teljesíteni. A folyamatalapú vállalatvezetés kialakításával, viszont ezek a fejlesztések nem csak a multinacionális vállalatok dolgát könnyíthetik meg, hanem a kis- és közép vállalatok is adott esetben könnyen el tudnak mozdulni a digitalizáció irányába, így nemcsak a saját, hanem egy egész gazdaság fejlődését előidézhetik.

MENEDZSMENT MÓDSZEREK VÁLTOZÓ KÖRNYEZETBEN

Szerző: **Filep Roland**

A turbulens gazdasági környezet a technológiai szempontok mellett menedzsment oldalról nézve is jelentős kihívások elé állítja a szervezeteket. A megfelelő irányítás kulcsfontosságú szerepet játszik a képzett munkaerőhiány és a költségcsökkentési nyomás támasztotta nehézségek leküzdésében. Az újítások megvalósításához olyan menedzsment módszerek szükségesek, amelyek támogatják a szervezet folyamatosan változó környezethez való alkalmazkodását. Arra kerestem a választ, hogy a szakirodalom milyen segítséget tud nyújtani a vezetők számára abban, hogy a szervezet jobban tudja fogadni a változásokat. Az áttekintett irodalmak alapján menedzsment oldalról nézve a szervezeti struktúra, a vezetési stílus és a HR gyakorlatok kulcsfontosságúak a tanuláshoz és az innovációhoz megfelelő légkör kialakításában. Struktúra vonatkozásában a kutatók nem tesznek javaslatot egyetlen feltétlenül alkalmazandóra, viszont hangsúlyozzák, hogy a jelenlegi instabil, változó környezetben olyan struktúrát érdemes kialakítani, amelyet decentralizáció, kevés szabály, horizontális kommunikáció és együttműködő csapatmunka jellemez, azaz sokkal inkább organikus, mint mechanikus. Vezetési stílus tekintetében a transzformációs vezetés kerül említésre a leggyakrabban, viszont napjainkban ennél is többre van szükség, mert különböző korlátai lehetnek. A szakirodalom kiemeli, hogy a transzformációs és a tranzakciós vezetés megfelelő kombinációjaként határozható meg az ajánlott vezetési stílus, az utóbbi évek ipar 4.0-val kapcsolatos kutatásai is azt hangsúlyozzák, hogy a kettő elegeként előálló tudás orientált vezetési stílus kibővített konstrukciója könnyítheti meg leginkább az innovációt és a tanulást. A vezetők különféle HR gyakorlatokkal alakíthatják a dolgozók készségeit, javíthatják tanulási képességeiket. A megfelelő struktúra, a vezetési stílus és a HR tehát felkészítik a szervezetet a változásokra azáltal, hogy megkönnyítik a tanulást, javítják a képességeket és az innovációt.

PÉNZÜGYI FOGYASZTÓVÉDELEM ÉS KÖVETELÉSKEZELÉS

Szerző: **Gajdos Martina**

A pénzügyi termékek és szolgáltatások megértése igen komoly nehézséget jelent, illetve egyre komolyabb szaktudást igényel. Az ezek mögött álló pénzügyi szolgáltatók és a fogyasztók között azonban hatalmas az aszimmetria, utóbbiak lényeges hátránnyal küzdenek, hiszen a fogyasztókkal szemben nagy szakértelemmel rendelkező, tapasztalt szolgáltatók állnak. A pénzügyi fogyasztóvédelem éppen ezt az aszimmetriát hivatott kiegyenlíteni.

A 2008-ban kirobbant globális gazdasági válságot követően a fogyasztók védelme érdekében direkt állami beavatkozásra került sor egyes pénzügyi termékek esetében, azonban sajnos az állami beavatkozások nem nyújtottak teljeskörű és végleges megoldást a segítségre szoruló fogyasztóknak. A bedőlt devizahitelállományok jelentős része a követeléskezeléssel foglalkozó vállalkozásokhoz került.

A követeléskezelés napjainkban már rendkívül fontos szerepet tölt be a gazdaságban, az már messze nem marginális pénzügyi szolgáltatás, hanem számottevő eleme a rövid távú finanszírozási eszköztárnak. A bankok évről – évre egyre több követelést ruháznak át a követeléskezelőkre, így azoknak egyre több követelést is kell behajtaniuk. Sajnos azonban ezzel párhuzamosan a követeléskezeléssel foglalkozó pénzügyi intézmények által elkövetett szabálytalanságok száma is egyre csak nő.

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökének 14/2012. (XII. 13.) számú ajánlása megfogalmaz elvárásokat a követeléskezelők számára a követeléskezelési gyakorlatuk során elvárt fogyasztóvédelmi elvekről, azonban az ajánlás nem rendelkezik kötelező erővel. Ennek ellenére a Felügyelet jogalkalmazási gyakorlatának alapjait rögzíti, illetve annak számos rendelkezése a fogyasztóvédelmi törvényben foglaltaknak megfelelést segíti elő, így komoly bírságot helyeztek kilátásba azok számára, akik nem tartják be az ajánlás rendelkezéseit.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÉS REKREÁCIÓS RÁFORDÍTÁSOK MUNKAERŐ-PIACI ÖSSZEFÜGGÉSEI

Szerző: Gottfried Péter

A munkatermelékenység szempontjából releváns faktor az emberi tőke és az emberi tőkébe történő beruházás. Az emberi tőke beruházás lehet egészségügyi célú költségek, szervezett oktatás, munkahelyi képzés, szervezett tanórán kívüli oktatás és a munkahely keresés időkölsége is. Az emberi tőke beruházás tényezői közül, az egészségügyi és rekreációs (egészségfejlesztés) ráfordítások kiemelt szerepet játszanak. Az egészségügyi beruházások előnye, hogy az egyén munkát tud vállalni, amely által jövedelemhez jut.

Az egészségfejlesztés jelentős mértékben befolyásolhatja a munkatermelékenységet. Kutatásomban az egészségügyi ráfordításokat illetően, a fizikai aktivitással kapcsolatos kiadásokra fókuszáltam. A fizikai aktivitásnak jelentős szerepe van az egészségfejlesztésben. Javíthatja az egyén fizikai és pszichés képességeit, amelyek közé a stressz kezelés, kitartás és a hatékonyabb csoportmunka tartozik. Az említett tényezők nem csak a munkatermelékenységet fokozzák, hanem pozitívan befolyásolják a munkaerő-piaci szereplőket és az egyéni munkavállalói megtérülést is. Kutatásom általános célkitűzése, az egészségügyi és rekreációs ráfordítások és azok munkaerő-piaci összefüggéseinek bemutatása. Az összefüggések feltárása érdekében, szekunder adatbázisokat (EUROSTAT, OECD) elemeztem statisztikai úton. Az egészségügyi és rekreációs kiadásokat és azok trendjeit hazai és nemzetközi szinten is megvizsgáltam.

AZ EGYES TIPIKUSTÓL ELTÉRŐ FOGLALKOZTATÁSI FORMÁK SZABÁLYOZÁSÁNAK EREDMÉNYEI ÉS LEHETŐSÉGEI

Szerző: Gönczi Barbara

Előadásomban azt kívánom bemutatni, hogy az atipikus foglalkoztatási formák támogatása, ezáltal egyfajta népszerűsítése, miért lenne jövedelmező a foglalkoztatás növelése érdekében és miért kívánatos egyaránt a munkáltató, a munkavállaló és az állam részéről is.

Mindehhez elengedhetetlen tisztázni a foglalkoztatáspolitikai és az atipikus munkaviszonyok fogalmát. A részmunkaidő, a távmunka, a határozott idejű munkaviszony és a munkaerő-kölcsönzés alkalmazásának változásai képezik az előadás tárgyát, melyet a 2012 és 2018 év közötti időszakban a 15-64 éves korosztály körében. Összehasonlítottam, egy nyugati és egy keleti országgal is Magyarország mutatóit.

Ezt követően lehet érdemben kifejteni, hogy néhány általam kiemelt, tipikustól eltérő jogviszonyban történő foglalkoztatás miért érdemelhetne a jelenleginél is több ösztönzést a jogalkotó és a Kormány részéről.

CSOKONAI PERE A REFORMÁTUS KOLLÉGIUMBAN

Szerző: Győri Ágoston

Debrecen városi iskolája 1538-ban vált protestáns szelleművé, s már a 16. század végére kialakult sajátos háromszintes oktatási szerkezete (elemi iskola, középiskola, felsőbb iskola), amelyet a 19–20. század fordulójáig megőrzött. A Református Kollégium diákközössége (coetus) nyugat-európai minták nyomán (Wittenberg, Genf, Strassburg) kezdettől fogva erős autonómiával rendelkezett, s ez kiterjedt az öngazgatás, az önellátás, önképzés mellett a fegyelmezés kérdéseire is. Az iskolai autonómia kiterjedt arra is, hogy a Kollégium éppen érvényben lévő törvényét (szabályzatát) megsértő diákokkal szemben saját maga járhasson el, mégpedig igen széles körben. Az első debreceni iskolai törvényt 1657-ből ismerjük, amelyet 1873-ig öt alkalommal módosítottak. Az előadás keretében bemutatásra kerül az egyik leghíresebb eljárás a Kollégium Iskolai Törvényszéke előtt, melynek vádlottja Csokonai Vitéz Mihály volt.

A DEBRECENI EGYETEM KÖZGAZDÁSZ ÉS GAZDASÁGINFORMATIKUS HALLGATÓINAK MOTIVÁCIÓS JELLEMZŐI

Szerző: **Hajdu Franciska**

Napjainkban a szervezetek egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a munkavállalók motiválására, hiszen a szervezet eredményességét nagyban befolyásolja a dolgozók motivációs szintje, ismervén azt, hogy motivált dolgozó jobban teljesít és hűségesebb maradhat a szervezethez.

A munkavállalók eredményes motiválásához elengedhetetlen, hogy a vezetők ismerjék a különböző ösztönzési lehetőségeket, ugyanis a külső motivációs eszközök önmagukban már nem minden esetben elegendők a munkavállalók kívánt motivációs szintjének eléréséhez. Általános célkitűzésem, hogy felmérjem a Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar és Informatikai Kar hallgatóinak motivációs jellemzőit, azon belül is a külső és belső motiváció viszonyát.

Kvantitatív kutatásomhoz az Aspirációs Index rövidített változatát használtam fel, és összesen 470 Debreceni Egyetemen tanuló közgazdász és gazdaságinformatikus hallgató vett benne részt. Az eredmények értékeléséhez leíró és matematikai (magasabb szintű) statisztikai módszereket egyaránt felhasználtam.

A válaszok elemzése után arra a következtetésre jutottam, hogy az intrinzik motiváció nagyobb hatással van a hallgatókra, mint az extrinzik, ám a pénz továbbra is egy nélkülözhetetlen motivációs eszköz. Különbséget véltem felfedezni a férfiak és a nők válaszaiban, ugyanis a nők számára fontosabb a belső motiváció, valamint a különböző szakokon tanulók válaszaiban, akik legtöbbször tanulmányi területeikhez kapcsolódó életcélokat tartottak fontosabbnak.

Az eredmények által arra a megállapításra jutottam, hogy nem szabad a generációt egy séma szerint kezelni, érdemes az egyéni jellemzőket figyelembe véve kialakítani az ösztönzési módszereket, technikákat. Kutatási eredményeimet összevettem mind a hazai, mind pedig a nemzetközi irodalomban általam feltárt kutatások eredményeivel is.

Összegzésként a kutatási eredmények alapján levont következtetésekre építve próbálok javaslatokat megfogalmazni a vezetők számára. Mindezek figyelembevételével reményeim szerint a jövőben nagy tömegben a munkaerőpiacra lépő Z generációt a vezetők hatékonyabban tudják majd motiválni és alkalmazni.

A PÁLINKA HELYZETE MAGYARORSZÁGON. PROBLÉMÁK ÉS LEHETŐSÉGEK

Szerző: **Harcza Imre Milán**

A lepárlásnak Magyarországon több évszázados hagyományai vannak. Rövid nemzetközi kitekintés keretében a környező országok magán-szeszfőzési gyakorlata is bemutatásra kerül. A pálinka hungarikum termék, kizárólag kereskedelmi főzében készülhet. Hazánkban lehetőség van bérfőzésre, illetve magánfőzésre is, az így készült termék azonban csak a párlat megnevezést viselheti és nem kerülhet forgalomba. Az elmúlt tíz évben igen gyakran változott a pálinka előállítására vonatkozó jogszabályi környezet, ami eltérő módon befolyásolta a szektor szereplőit. Bemutatásra kerülnek az egyes főzési formák statisztikai adatai, kiemelt figyelmet fordítva az adómentességi időszakra. A bérfőzés ismert adatait felhasználva megállapítást nyert, hogy 52,1 milliárd forintos hiány keletkezett a jövedéki adó eltörléséből. A 0%-os jövedéki adó a bérfőzés fellendülését eredményezte, neutrálisan, részben negatívan hatott a kereskedelmi főzésre. A magánfőzők száma rendkívüli növekedésnek indult, az adó visszaállítását követően pedig mintegy 50-70 ezer fő „tűnt el” a bérfőzők soraiból.

Szekunder forrásokra támaszkodva összegyűjtöttem az ágazatot érintő problémákat, melyek megoldásra várnak. Az illegális keretek között történő eladás napjainkban is számottevő. A Nemzeti Agrárkamara szerint a valós fogyasztás a magán és bérfőzött italokból kerül ki, előbbi terület szabályozása továbbra sem megfelelő. A kereskedelmi forgalomban kapható tételeket 2019-től

népegészségügyi termékadó fizetési kötelezettség terheli, mely negatív hatással lehet a forgalomra. Szükség lenne a Pálinka Nemzeti Tanács által több mint tíz éve megígért pálinkastratégia kidolgozására. Ezek mellett további problémák ismertetésére is sor kerül.

Felvázolom azokat a lehetőségeket, melyek ugyan rendelkezésre állnak, de azokat nem használják ki eléggé. Ilyen például a pálinkaturizmus, elsősorban a tehetősebb külföldiek megnyerése lehetne a cél. Az utóbbi években jelentősen bővült a földrajzi eredetvédett pálinkák köre, mely a jövőben is várható. Ezekben a vásárlók jobban bíznak, garanciát látnak az egyedi termelésben. Több olyan kezdeményezés is él, amely eredményeként minősítő címkét kaphat a pálinka (pálinkavédjegy, pálinkakiválóság), ezáltal keltve bizalmat a fogyasztóban. Az említetteken túl egyéb lehetőségek is bemutatásra kerülnek.

A SZÉKELY NÉP, MINT A NEMZETKÖZI JOG ALANYA: AZ AUTONÓMIA TÖRTÉNETÉNEK ÁTTEKINTÉSE

Szerző: **Handlery Anna**

A kutatásom témája „A székely nép, mint a nemzetközi jog alanya”, és ezen belül is az autonómiának a kérdése. Már a címből is kitűnik, hogy ezt a kérdést nem jogtörténeti, hanem nemzetközi jogi szempontból fogom a kutatásaim során megközelíteni. Persze a téma egyértelműsítése miatt elengedhetetlen a történeti háttér áttekintése, ami a mostani előadásom középpontjában is áll. Fontos megismerni azokat az előzményeket, amik lehetővé tették 1952-ben a Magyar Autonóm Tartomány létrejöttét, illetve azokat a tényezőket, amik hozzájárultak ahhoz, hogy ezt 1968-ban az egyik pillanatról a másikra felszámolják. A történeti háttér ismertetését az első világháború utáni időszakról fogom kezdeni, hiszen ekkor került Székelyföld Románia fennhatósága alá, amit ugyanakkor elismertek a nemzetközi jog alanyaként. Itt részletesen kifogok térni a román kisebbségi szerződés 11. szakaszának létrejöttére és rendelkezéseire. Előadásomban továbbá beszélni fogok röviden arról, hogy napjainkban mennyi esély van egy székely autonómia létrejöttéhez, illetve hogy ezzel kapcsolatban milyen kezdeményezéseket tesznek a politikusok. Előljáróban annyit kiemelnék, hogy mind az univerzális, mind pedig a regionális rezsimek hallgatnak a területi autonómiáról, tudatosan. Ennek okai pedig a jelenlegi nemzetközi rendszer sajátosságaiban és a kisebbségi jogoknak az emberi jogok keretein belül való értelmezésében keresendők.

A JOGGAL VALÓ VISSZAÉLÉS A MUNKAÜGYI BÍRÓSÁGOK ÍTÉLKEZÉSI GYAKORLATÁBAN

Szerző: **Herdon István**

Az előadásom témáját képező kutatómunkámat az Országos Bírószági Hivatal által meghirdetett Mailáth György Tudományos Pályázaton való részvétel céljából végeztem és ennek eredményeképpen született egy három szerzői ív terjedelmű dolgozat, amely benyújtásra is került.

Dolgozatom „A joggal való visszaélés a munkaügyi bíróságok ítélezési gyakorlatában” címet viselte, amelyben több, mint másfélszáz jogeset áttekintését követően 68 darab – jellemzően Kúriai (Legfelsőbb Bírószági) – döntést fejtettem ki. A joggal való visszaélés tilalma, mint a munkajog alapelve a hatályos munka törvénykönyve mellett, a korábbi kódexben is testet öltött lényegében azonos formában a rendeltetésellenes joggyakorlás tilalmaként. A közel három évtizedes – az egyes kérdésekben dinamikusan fejlődő – joggyakorlatot alkalmasnak vélem értékteremtő kutatási munkára, amelyet a közelmúltban e téma kapcsán kifejtett felsőbbbírószági és jogdogmatikai állásfoglalások is kiválóan igazolnak, külön kiemelve a Kúria joggyagyakorlat-elemző csoportjának állásfoglalásait és Tercsák Tamás munkásságát.

Kutatómunkám során mindvégig azt a célt követtem, hogy a nagy számú gyakorlati példák mellé lehetőleg teljeskörűen beemeljem a már kialakult dogmatikai álláspontokat, amelynek keretében kiemelt figyelmet szenteltem az alanyi jog meghatározásának, a joggal való visszaélésnek a törvény más alapelveitől történő elhatárolásának, a rendeltetésellenes joggyakorlás szerződéses jogviszonyokban való hivatkozhatóságának és végül ezen alapelv mögött meghúzódó elméletek alkalmazhatóságának a közszolgálati jogviszonyokban. Az új polgári perrendtartás tükrében is tettem megállapításokat, leginkább a bizonyítási szükséghelyzet alkalmazhatóságával és a munkaügyi perekre vonatkozó különös szabályokkal összefüggésben.

A dolgozatot bevezetéssel indítottam hangsúlyozva a téma fontosságát, amelyet elméleti alapvetés követett. A dogmatikai tartalmi egység után az ítélkezési gyakorlattal foglalkoztam, amely során az egyes döntéseket a munkaviszony létszakaszai – nevezetesen a munkaviszony létrejötte, teljesítése, megszűnése, igényérvényesítés és a jogkövetkezmények – szerint csoportosítottam, mindegyik pontban kiemelve egy ún. vezérfogást, amelyet részletesen kifejtettem. Minden tartalmi egységet és végül dolgozatot saját következtetésekkel, esetként a joggyakorlatra vonatkozó de lege ferenda javaslatokkal zártam.

A MUNKAVÁLLALÓI KÁRFELELŐSSÉG SZABÁLYOZÁSA AZ 1951-ES ÉS AZ 1967-ES MUNKA TÖRVÉNYKÖNYVÉBEN

Szerző: **Joó László Ádám**

A szervezett munkavégzés megjelenése óta időről időre felmerül a kérdés, hogy a munkavállaló által a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt meg kell-e téríteni, és ha igen, milyen mértékben és milyen feltételek fennállása esetén. E tekintetben kiindulhatunk a mindenkori polgári jogi (magánjogi) kártérítési szabályokból, de mindenképpen szükséges egy más típusú kárfelelősségi rendszert alkotni a munkaviszony sajátosságainak megfelelően. Ezek a sajátosságok több formában jelentkeznek: egyrészt a munkáltató és a munkavállaló közötti alá-fölérendeltségi viszony, másrészt az elsődlegesen munkáltató hasznára, az ő érdekében történő munkavégzés, harmadrészt a szabályszegés tudati oldalán meglévő szándék és az okozott kár közötti összefüggés, a teljesség igénye nélkül. Az első magyar munkajogi kódexben, az 1951. évi 7. törvényerejű rendeletben még csak néhány bekezdés rendelkezett a munkavállaló kárfelelősségéről, ami a végrehajtási rendelet által lett részletesen kifejtve. Ettől kezdve egészen az 1992-es Munka Törvénykönyvéig „anyagi felelősségként” szerepelt a munkajogi terminológiában. A dolgozatomban az első két magyar munkajogi kódex munkavállalói kárfelelősségére vonatkozó szabályanyagát fogom áttekinteni, elsősorban a mindenkori jogforrásokra támaszkodva, de a jogtudomány művelőinek nézeteit is ismertetem a korabeli szakirodalom segítségével, kiegészítve egy-egy bírósági ítélet tartalmával.

A KÖLTSÉGVETÉSI CSALÁS SZABÁLYOZÁSTÖRTÉNETÉNEK ALAKULÁSA AZ UNIÓS ELVÁRÁSOK TÜKRÉBEN

Szerző: **Kanyuk Petra Ágnes**

"A költségvetési csalás büntető törvénykönyvbeli tényállásához vezető úton az életrehívó tényezők közül az EU (EK) költségvetésének hatékony védelme, mint igény volt a leghangúlyosabb. Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése elnevezésű önálló bűncselekményi tényállásnak a korábbi Btk.-ba illesztése 2001-ben történt meg az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló 1995. június 26-án elfogadott egyezmény (a továbbiakban: PIF Egyezmény) nyomán. A magyar jogalkotó tehát – számos más uniós tagállammal ellentétben – nem a meglévő bűncselekményi tényállások módosításával próbált eleget tenni jogharmonizációs

kötelezettségének, hanem új, külön büntetőjogi tényállást alkotott. A tényállás megalkotásával a magyar jogalkotó eleget tett kötelezettségének, hiszen az megfelelt a PIF egyezmény szövegének, ennek ellenére kijelenthető, hogy nem a legszerencsésebb megoldást választotta, hiszen a tényállást nem harmonizálta kellőképpen a már meglévő, hasonló tényállásokkal, amely következtében több vonatkozásban is indokolatlan különbséget tett a hazai és az uniós költségvetés védelme között, a bűncselekménnyel kapcsolatban számos elhatárolási probléma is jelentkezett.

E vitatott tényállást idővel megszüntették és beolvasztották az új költségvetési csalás tényállásába, amely kiküszöbölte a kezdeti problémákat, megszüntette a magyar és az uniós költségvetés védelme között fennálló eltéréseket, az előző tényállás által generált halmazati problémákat, az elkövetési magatartásokat pedig kellően absztraktnan fogalmazta meg ahhoz, hogy a költségvetés sérelmével járó valamennyi magatartást magába foglalja, és egyúttal a PIF egyezmény – és az azt felváltani hivatott, az Európai Parlament és a Tanács 2017/1371 irányelve – szövegével is összhangban maradjon, mára jól működő, hatékony eszköz lett a jogalkalmazók kezében.

ISKOLAI KORTÁRSERŐSZAK AZ INTERNETEN

Szerző: Kerekes László – Nagy Péter

Előadásunkban az iskolai kortárserőszak problémáját járjuk körbe modern köntösbe ágyazva. Ennek során bemutatjuk a cyberbullying jelenségét, a közösségi platformokon történő személyiségi jogsértéseket, valamint kitérünk a Dark Eeb jelenségére is.

A MUNKAJOGVISZONY JOGELLENES MEGSZÜNTETÉSE

Szerző: Kincses András

A munkajogviszony megszűnése, illetve megszüntetése a munkajog egyik leginkább vitatott területe. A munkajogviszony megszűnésének és megszüntetésének rendszere önmagában hordozza a munkajog lényegét és dilemmáit, valamint megjeleníti annak lényegi funkcióját. Ahogyan azt Hugh Collins frappánsan megfogalmazza: „ez a fark az, ami csóválja a munkajogviszony egész kutyáját”.

A MUNKAÁLLALÓI VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁS NEHÉZSÉGEI A XXI. SZÁZADBAN

Szerző: Kiss Gergely Árpád

Előadásomban egy, a PhD képzésben benyújtott kutatási témám részterületét képző, a XXI. században igen aktuális problémakört kívánok körbejárni. A véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó általános szabályozás mellett be kívánom mutatni azokat a lehetséges anomáliákat, melyeket a technológiai fejlődés támaszthat.

A MUNKÁLTATÓ KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE – KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MUNKAVÉDELMI SZABÁLYOKRA ÉS A BÍRÓI GYAKORLATRA

Szerző: Kiss Judit

A kárfelelősségi szabályok körében az új Munka Törvénykönyvének hatályba lépésével jelentős változások következtek be mind a munkáltató, mind a munkavállaló oldalán. A munkáltató kártérítési felelőssége hagyományosan objektív alapú, amely azt jelenti, hogy a vétkesség és a felróhatóság vizsgálatára tekintet nélküli felelősségről beszélünk. Ennek alapján a munkáltató teljes mértékben

felel a munkaviszonnyal összefüggésben keletkezett károkért. Bizonyos esetekben azonban mentesülhet a felelősség alól, feltéve, hogy az ellenőrzési körön kívül eső körülmény mellett az elháríthatatlanság és az előre nem láthatóság feltételei is fennállnak. Előadásomban a munkavédelemre vonatkozó szabályokat és a munkahelyi balesetek körét szeretném középpontba helyezni, amelyeket néhány elvi bírósági határozat mentén is szeretnék elemezni. A technikai fejlődés és a gépesítés miatt a munkavégzési formák egyre összetettebbé váltak és emiatt a munkavállalók egyre nagyobb veszélynek vannak kitéve. Mindezek következtében kiemelkedő fontossága van a munkafolyamatok megfelelő megszervezésének, amely elsődlegesen a munkáltatók feladata. Ha bizonyítható, hogy ennek elmulasztása miatt érte a munkavállalót a munkahelyén baleset, fennáll a munkáltató kártérítési felelőssége. A mindennapi munkavégzés kapcsán is találkozunk olyan egyedi élethelyzetekkel, amikor speciális fogalmak és elvek meghatározása szükséges egyes jogviták eldöntéséhez. Ezek meghatározása a bíróságok feladatkörébe fog tartozni és az eset összes körülményét figyelembe véve kell az ítéletüket meghozniuk.

TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSOK A DEBRECENI EGYETEM HALLGATÓI KÖRÉBEN VÉGZETT FELMÉRÉS ALAPJÁN

Szerző: Koroknay Zsuzsa

A mai modern társadalomban egyre nagyobb szerepet kap az egészség, az egészségtudatosság. Ennek apropóján számos egészségtrend jelenik meg, legyen szó mozgásformáról vagy táplálkozásról. Mindez azért is kiemelten fontos terület, hiszen számos kutatás igazolta azt, hogy a népesség körében egyre nagyobb gyakorisággal figyelhető meg az elhízás, túlsúly vagy akár mozgásszervi és/vagy krónikus betegségek. Az egészségtudatosságnak több komponense van: káros szenvedélyektől való mentesség, lelki egészségről való gondoskodás, nyugodt élet, stressz kerülés, egészséges szexualitás, rendszeres testmozgás, szűrővizsgálatokon való rendszeres megjelenés, védőoltások, egészséges, mértékletes táplálkozás, táplálék kiegészítők, vitaminok fogyasztása, betegségek kezelése. Ezen alkotóelemek közül kutatásom során az egészséges, mértékletes táplálkozást, valamint a táplálék kiegészítők és vitaminok fogyasztását elemzem. Kutatásom célja, hogy a Debreceni Egyetemen, felsőfokú oktatásban résztvevő hallgatók egészséges táplálkozási szokásait felmérjem. Primer és szekunder adatgyűjtést is végzek a vizsgálat során. Szekunder adatgyűjtés esetében a témához kapcsolódó releváns szakirodalmi forrásokat tekintetem át, nemzetközi és magyar vonatkozásban egyaránt. A primer kutatás több lépcsőben kerül megvalósításra kérdőíves formában. Előadásomban a pilotkutatás eredményeit prezentálom. Az első eredmények alapján megállapítható, hogy a felmérésben résztvevő hallgatók odafigyelnek az egészséges táplálkozásra. Egységük megőrzése érdekében több módszert is alkalmaznak. Az élelmiszercsoportok fogyasztási gyakoriságát is megvizsgáltam, megemlítve az egészséges és egészségre káros csoportokat egyaránt.

BIZONYÍTÁSI ESZKÖZÖK A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

Szerző: Kovács Lajos Péter

A célom az volt ezzel az előadással, hogy bemutassam mennyit fejlődtek a bizonyítási eszközök az idők során, valamint esetleges megoldásokra, lehetséges újításokra hívjam fel a figyelmet, amelyekkel még jobbra, biztosabbá lehetne tenni a bizonyítást a büntetőeljárásban. A DNS, mint bizonyítási eszköz az, amelyik a leggyorsabb ütemben fejlődött/fejlődik napjainkban és ez az, amelyik az egyik legbiztosabb módszer is a bizonyításban. Emellett pedig, amiben sokat fejlődött és fejlődhet még a bizonyítás azok a kihallgatások, mint ahogy ismertettem is.

DEBRECEN VÁROS ÉS A KÖRNYEZŐ TELEPÜLÉSEK LAKÓINAK EGÉSZSÉGÜGYI ALKALMAZÁSOK HASZNÁLATI SZOKÁSAI

Szerző: Kovács Tamás

Életvitelünk felgyorsult és több egészségre káros tényező befolyásolja mindennapjainkat, mindemellett a mozgás hiánya is jelentős egészségi kockázatként jelenik meg hazánkban. Ezt a problémát támasztja alá, hogy több nemzetközi kutatásban az elhízottak körében a magyar felnőtt lakosság az élen jár, sőt aggasztó tény, hogy a gyermekkori elhízás is növekvő tendenciát mutat. Ezek következményeként és a technológia fejlődésével egyre gyakoribbak az ülő munkakörök, melyek további akadályozó tényezőként jelenik meg. Információs társadalmunk részeseiként, a fokozott digitalizáció következtében manapság mind a fiatal, mind pedig az idősebb generációk is szembe kerülnek újabb és újabb technológiai vívmányokkal. Az okostelefonok már minden korosztályban jelen vannak, mint IKT (Információs és kommunikációs technológia) eszköz. 2017-ben a „Hootsuite Digital in 2018 in Eastern Europe” jelentése szerint a magyar felnőtt lakosság 96 százalékának van valamilyen mobiltelefonja, melynek közel kétharmada már okostelefon. Így nem meglepő, hogy ez a platform az egészséges életmódban is kiemelkedő szerepet képes betölteni, melyet a kifejezetten mobil platformokra fejlesztő cégek igyekeznek egyre inkább kiaknázni. Egy nagyobb lefedettséget érintő tanulmány részeként, szeretnék kitérni a Debrecen és a szűk vonzaskörzetébe tartozó települések lakosainak az egészségügyi alkalmazásokhoz fűződő viszonyára, valamint használati szokásukat bemutatni. A pilot kutatás célja hogy rávilágítson, milyen trendek alakítják az egészségügyi applikációk piacát, milyen használati hajlandóság jellemzi a fogyasztókat, valamint az esetleges „feladás” okát is ismerteti. A felmérés kitér a használat gyakorisága mellett a könnyű kezelhetőség és bonyolultság kérdéskörére is, amely a leginkább kitett, idősebb korosztály számára kulcskérdés egy adott applikáció alkalmazhatóságánál. A primer kutatást CAWI (Computer Assisted Web Interviewing), online lekérdezési módszerrel végeztem el, melyhez a Google Űrlapokat használtam.

A KÖZÖSSÉGI GAZDASÁG AZ EU-28-BAN ÉS NÉPSZERŰSÉGÜK MAGYARORSZÁGON ÉS ROMÁNIÁBAN

Szerző: Kovács Tünde Zita – Nábrádi András

A tanulmány célja bemutatni napjaink egyik legnépszerűbb gazdasági mechanizmusát, a közösségi gazdaságnak a nevezékét, definícióit. A közösségi gazdaság a terciér szektorba történő berobbanását követően, alaposan átrendezte az erőviszonyokat, teljesen új alapokra helyezve át annak elérési módját. A szolgáltató szektorban a kereskedelmi platformok (platform alapú vállalkozások) megjelenése virtuális piacot hozta létre, ahol fogyasztók és értékesítők közvetlenül egymással lépnek kapcsolatba, érdeklődési körüknek megfelelően, akár csoportokat is kialakítva. A vonatkozó szakirodalom igencsak befogadó a megnevezések és a definíciók tekintetében, ezért úgy ítéltük meg, hogy szükséges elkülöníteni a szolgáltatókat egymástól a szerint, hogy a szolgáltató magánszemély vagy vállalkozó. A közösségi gazdaság három nagy csoportját különbözteti meg, melyet további tagolások követnek. Fókusz alá veszi a magyarországi és a romániai közösségi gazdaság piacát, keresleti és kínálati oldalról egyaránt, abból a célból, hogy az olvasó tisztább képet kapjon annak elterjedtségéről és formáiról. A cikk primer és szekunder kutatásokat egyaránt tartalmaz, épít szakirodalmi forrásokra, továbbá a „European Commission, Brussels (2018): Flash Eurobarometer 467 (The Use of the Collaborative Economy) nyílt hozzáférésű adatbázisára, mely adatbázis SPSS 25 szoftverrel elemeztünk. Vizsgáltuk a közösségi gazdaságot a fogyasztó és a szolgáltató szemszögéből egyaránt, továbbá meghatároztuk a felmérésben részt vevők szociodemográfiai profilját. Felmértük a fogyasztók és szolgáltatók arányát a két ország és az EU-28 viszonylatában, a tapasztalt előnyöket és hátrányokat, az ily módon kínált szolgáltatások mellőzésének okait és a szolgáltatók sharing economy platformokon való részvételének indíttatásait. Ismeretünk szerint a téma ilyen jellegű összevetése ez ideig még nem történt meg.

ARISZTOTELÉSZ ETIKA AZ ÍTÉLKEZÉSBEN

Szerző: **Kovács Zsófia Dóra**

Az előadásom témája az arisztotelészi etika megjelenése és hatása az ítélkezéseméletben. Előadásom során kitérek az arisztotelészi etika alapfogalmaira (phronészisz, szüneszisz, gnómé, dikaion) és azok egymástól való elhatárolása. Emellett ezen fogalmakon keresztül szeretnék rávilágítani az arisztotelészi etika, gyakorlati filozófia lefontosabb kérdéseire. Mit tegyek, hogyan cselekedjek? Mi a jó és mi a rossz? Mit jelent jó embernek lenni? Ki mit érdemel? Mi az igazságos? Fontosnak tartom továbbá, rávilágítani arra, hogy az ókorban a filozófia és a természettudományok közötti mai éles elválasztás még nem létezett. De az Arisztotelész által feltett kérdések és megalkotott fogalmak mind a mai napig tovább élnek, és aktuálisak. Ma is ugyanolyan érvénnyel felmerül annak a kérdése, hogy mit jelent a méltányosság, milyen elvek mentén tudja ezt az erényt a bíró gyakorolni. Individuális az erkölcsi döntés vagy ez fel sem merülhet, hiszen kategorikus imperatívusról beszélhetünk, ahogy Kant vallotta. Az előadásom során ezen kérdésekre térek ki, rávilágítva arra, hogy valójában mennyire bonyolult kérdéseket hordoz magában az az egyszerű megfogalmazás, hogy a bíró csak törvényeknek és saját lelkiismeretének van alávetve. Végül kitérek az erényelméletekre, melyek megpróbálnak a formalizmus és antiformalizmus vitáján túllépni, és az erény fogalmát helyezik az ítélkezésemélet középpontjába.

AZ „ALFÖLD SZÍVE” ÉLMÉNYPONTJAINAK ISMERTSÉGE ÉS ELISMERTSÉGE

Szerző: **Kóródi Márta – Mondok Anita – Szabó Attila**

Egy földrajzi térség fejlesztésének célja elsősorban az adott terület eredményes működtetése, lakosainak megfelelő lakóhely és jólét biztosítása megfelelő színvonalú gazdasági, kulturális, technológiai és ökológiai feltételek megteremtésével. Ritchie–Crouch (2003) szerint az a turisztikai desztináció versenyképes, amely képes a turisztikai bevételek növelésére, a turisták folyamatos vonzására, a látogatók számára emlékezetes, elvárásaiknak megfelelő élmények nyújtására, valamint ezeken túl profit termelésre. Ám eközben a helyi lakosság jólétének is meg kell maradnia vagy emelkednie úgy, hogy a feltételek a jövő generációi számára is megőrzésre kerüljenek (vagyis a fenntarthatóság elvei érvényesüljenek).

A turisztikai kereslet dinamikus növekedése magával vonja a desztinációk közötti verseny fokozódását is. Az erős verseny a célterület turizmusmarketingjéért felelős szervezet számára kihívást jelent az imázsépítés, a termékfejlesztés és a kommunikáció területén is. A turizmus sikeres fejlesztésére azonban csak egy jól működő, jól együttműködő rendszerben van mód. Az együttműködés mind területi, mind pedig turisztikai termékek szintjén szükséges.

Jász-Nagykun-Szolnok megye turisztikai azonosítását szolgáló szlogen, az „Alföld szíve” kifejezés ugyan mindenben megfelel a jelszavakkal szemben általában támasztott követelménynek, ám sikerességének megítélése piaci felmérésekhez kell, hogy kötődjön. Ennek alátámasztásához célterületi belföldi turizmusban résztvevők körében 2019 nyarán végzett nagymintás (n=1037) felmérés szolgál. A megkérdezettek 71,6%-a az „Alföld szíve” márkanévvel jól beazonosítja a megyét, a rossz válaszok aránya elhanyagolható volt.

A turisztikai márka ismertségén túl a kutatás kitért a megye különböző turizmusfajtákhoz kötődő attrakcióira is. A megye turisztikai attrakciói közül 29 kínálati elemet értékelték a megkérdezettek aszerint, hogy meglátogatták-e már vagy ismerik-e. A felmérés eredményei alapján nagyon jól ismert kínálati elemek a Tisza-tó, Abádszalók, a Jászberényi Állat- és Növénykert, Cserkeszőlő, a felüdülőhely, a Tiszavirág Fesztivál, Szolnok, valamint a RepTár, Interaktív Repülőmúzeum, Szolnok. Habár a turisztikai attrakciók ismertsége a megyei válaszadók körében kedvezőnek ítéltető, 12 kínálati elemet a nem megyei válaszadók kevesebb, mint 10%-a látogatott csak meg a felmérés időpontjáig, s mindegyik attrakció esetében a válaszadók minimum egynegyede elutasító is egy lehetséges látogatással kapcsolatban.

A kapott eredmények rámutattak arra, hogy a térség meglévő attrakcióinak kihasználásával és fejlesztésével a turizmus minél több szegmensének érintésével olyan komplex élménycsomagokat nyújtó összetett turisztikai innováció induljon el a desztinációban, amely a látogatószám érdemi emeléséhez vezet.

AZ AKARATSZABADSÁG ÉS A BÜNTETŐJOGI BESZÁMÍTÁS ÖSSZEFÜGGÉSEI

Szerző: Kóhalmi Máté

A büntetőjogi szakirodalomban nehezen volna található az elméleti viták olyan széleskörű tárházát nyújtó terület, mint a beszámíthatóság kérdése. A beszámítás alapjául szolgáló szabályozás, valamint az arra vonatkozó, illetve azt befolyásoló – a jogtudományi megközelítésen gyakran túlmutató – elméleti diskurzus ugyanis közvetlen összefüggésben áll a (büntető)jogi felelősségtan problémakörével. A büntetőjogi felelősségről alkotott elképzelések és nézetek pedig alapjaiban határozzák meg a beszámíthatóság (és beszámíthatatlanság) eseteit, körét és terjedelmét. Ennek következménye, hogy a beszámíthatóság kérdése az elmúlt évszázadok büntetőjogi irányzatainak fókuszában állt – nem véletlenül, hiszen „olyan fogalmat vet fel, amelynek meghatározása a lét legvégső kérdéseinek labirintusába vezet.” A beszámíthatóság olyan fogalom, amelynek tartalmát – az általános felelősségtanon keresztül – filozófiai nézetek, pszichológiai, szociológiai, (kriminá)antropológiai irányzatok befolyásolnak és határoznak meg. Ezek közül elsődlegesen az akaratszabadságról alkotott nézetek szerepe jelentős, ugyanis – amint a dolgozatban kifejtem – a szabad akarat kérdése jogi és erkölcsi vonatkozásban is szoros összefüggésben áll a felelősségtannal. Jelen tanulmány célja a beszámíthatóság, illetve ezzel összefüggésben a beszámítási képesség fogalmi és tartalmi ismérveinek bemutatása aszerint, hogy az egyes szerzők felelősségtana hogyan viszonyul az akaratszabadsághoz.

TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉSI MODELLEK REGIONÁLIS SAJÁTÓSÁGAI

Szerző: Kucsma Daniella

Manapság egyre nagyobb jelentőséggel bír a jó teljesítmény és a magas színvonalú szolgáltatások, ehhez mindenképpen párosítható egy teljesítményértékelési keretmodell. Céлом bemutatni, hogy mely modell illeszkedik a legjobban, egy egészségügyi szektor értékeléséhez, vizsgálva a regionális sajátosságokat. Azt gondolom, mindenképpen értékes elem lehet egy rendszerben a társadalmi innováció, így fontos olyan teljesítményértékelést választani, ami ezt is tartalmazza. Számos publikációban olvashatunk ennek a területnek a jelentőségéről, azonban jellemzően a versenyszektor használja ezeket a modelleket, ugyan vannak olyan szervezetek akik elkezdték a teljesítményértékelést komolyan venni és foglalkozni vele azonban ez a tevékenység folyamatos fejlesztésekkel jár. Vizsgálataim azt igazolják, hogy van olyan keretmodell, ami a szektor sajátosságához illeszthető, azonban kiegészítésre szorul, így ezen plusz elemek általam való beillesztése is bemutatásra kerül. Olyan javaslatot szeretnék felvázolni, ami a szektor sajátosságaihoz illesztve nagyobb hatékonyságot eredményez, mint a korábban használt modellek. Kutatásom eredményeképpen szeretnék egy olyan rendszert bemutatni és kidolgozni, ami a későbbiek során egy vezetési filozófiává válhat.

A kutatást az EFOP-3.6.2-16-2017-00007 azonosító számú, Az intelligens, fenntartható és inkluzív társadalom fejlesztésének aspektusai: társadalmi, technológiai, innovációs hálózatok a foglalkoztatásban és a digitális gazdaságban című projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásában valósul meg.

VAN EMBER VAN PROBLÉMA, NINCS EMBER NINCS PROBLÉMA, AVAGY GONDOLATOK AZ ÖNVEZETŐ JÁRMŰVEKÉRT VALÓ FELELŐSSÉG TÉMAKÖRÉBŐL

Szerzők: **Lakatos Tamás**

Mint tudjuk, a közúti balesetek döntő többsége elkerülhető lenne, ha kiiktatnánk egy tényezőt a kormány és az ülés közül, az embert. Azonban az önvezető autó jelensége, mint radikális, egész társadalmat érintő innováció, felvet egy alapvető jogi kérdést: ki felel, ha kárt okoz az autó? Erre keresem a választ tanulmányomban, melynek célja elsősorban az orientáció, az önvezetés technológiai fejlettségének, és a vonatkozó jogi szabályozás áttekintése. Dolgozatomban a leíró jelleg dominál, célja a további gondolateltetés és néhány olyan összefüggésre való rávilágítás, amely vitaindítóként szolgálhat azzal kapcsolatban, hogy lehet-e előre jogi keretet alkotni egy jövőbeli problémakörre vagy vérrrel írják majd, mint a veszélyes üzemre vonatkozó normákat. Mindazonáltal, igyekszem nem magára hagyni a kedves olvasót a felvetett dilemmákkal kapcsolatban és olyan szabályozásra javaslatot tenni, ami pro-aktívan hat a fejlesztésekre, de a fogyasztói érdekek védelme is messzemenően érvényre jut.

MÁSFÉL ÉVSZÁZAD RENDSZERVÁLTOZÁSAINAK HATÁSA SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE TÁRSADALMI FOLYAMATAIRA

Szerzők: **Lácza Magdolna**

A 19. század közepétől számos olyan változás történt, amelyet komplex rendszerváltozási folyamatként is értelmezhetünk. A táj átalakulása után a földhasználat és a gazdaság szerkezete többször is megváltozott. Majd a trianoni diktátum okozta határok, etnikai, politikai, igazgatási, kulturális változások alakították az Észak-keleti térségben élők sorsát. A legutóbbi, 1989-es, az életünk minden részére kiterjedő rendszerváltásnak is vannak olyan hatásai, amelyekben kulcskérdés, hogy az itt élők társadalmi mobilizációja hogyan történik, érvényesülnek-e a lokális hagyományok, hogyan befolyásolja az itt élőket az a határmentiség, amely nemcsak az országnak, hanem az Európai Uniónak is határa. A dolgozatomban elsősorban a megyében élők életmódját alakító folyamatokat emelem ki, így a migráció és emigráció hullámjainak, a halmozottan hátrányos helyzetű településeken élők deprivált helyzetének az ország más régióiban élőkhez viszonyított lehetőségeit, a fiatalok képzési és munkavállalási esélyegyenlőtlenségét, sajátosságait kívánom bemutatni. A lokális problémákat aszerint csoportosítom, hogy az életmód, a hátrányos helyzet, illetve a kiemelkedést segítő vagy akadályozó munkavállalási esélyeket mi jellemzi:

A megye gazdaságát jellemző problémák, hogy a mezőgazdaságban számos, visszarendeződésre utaló jelenség figyelhető meg. (kettős struktúra, generációs problémák, stb. Az országban máig itt a legmagasabb a munkanélküliségi ráta. Az aktív korú munkavállalók munkaerőpiaci kiszolgáltatottságának okai: a rossz gazdasági adottságok, a földrajzi elhelyezkedés, a régiók nyugat-kelet irányú lejtője, a roma lakosság magas aránya (20% körüli), és az a tény, hogy a munkavállaló férfiak közül Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legmagasabb a legalacsonyabban iskolázottak száma. A szociokulturális leszakadás veszélyét fokozza, hogy az itt élő 19 év alatti gyermekek több mint negyede foglalkoztatott nélküli háztartásban nő fel, és a jövedelmi szegénység következménye a gyermekszegénység.

A helyzet kialakulását feltételezhetően nagyban befolyásolja, hogy kevés volt a munkahely teremtő beruházás. A társadalmi folyamatokban a perifériális helyzet a leszakadás veszélyét jelenti, amit jelentősen súlyosbítanak az etnikai viszonyok, a határmenti áttelepülések, a szociális helyzet romlása, amelyet sajnálatosan tovább súlyosbít az oktatási intézményrendszer fokozatos leépülése. A kistelepüléseken az önkormányzatiság megroppanása (elvezítették a közintézményeik nagy részét, sőt az öngazgatási lehetőségeiket is. Az a paradox helyzet alakult ki, hogy minden változás,

rendszer váltás ellenére az itt élők sorsa csak relatíve lett jobb, továbbra is az ország legveszélyeztetettebb helyzetű térségei közé tartozik.

SESQUICENTENARIUM CONCILII VATICANUM

Szerző: **Margittay-Mészáros Árpád**

A reformáció és a XVI. századi európai politikai események hatására III. Pál által összehívott Tridenti Zsinat az ellenreformáció kezdetét jelentette. A zsinat 1545. december 13. és 1563. december 4. között hozott határozataival választ adott az egyházat súlyosan érintő kérdésekre. Ugyanakkor az egyházat megreformálva a kánonjogra az 1917. május 25. napján XV. Benedek által hatályba léptetett Codex Iuris Canonici-t megelőző korszakra nézve példátlan hatást gyakorolt. A Tridenti Zsinatot követő közel három évszázad jelentős fordulatokat hozott a Pápai Állam és Európa történetében, ezzel együtt pedig egyre több új ideológiai eszmével is szembe kellett nézni a XIX. század beköszöntével. A Pápai Állam és a katolikus egyház számára a XIX. század súlyos ideológiai és politikai válságokat hozott európai szinten. Még a századfordulót megelőzően VI. Piusz pápa kénytelen volt fellépni a jozefinizmussal szemben, miután II. József befagyasztotta a Habsburg Birodalom egyházi jövedelmeit. Az 1800. március 14. napján megválasztott VII. Piusz előbb konkordátumot kötött I. Napóleonnal, majd 1804. december 2. napján császárrá kente fel. Napóleon a Pápai Államot annektálta, melyre excommunicatio volt a pápa válasza, ezért cserébe pedig Napóleon elfogatta, a Pápai Államot pedig bekebelezte. XII. Leó és a rövid ideig uralkodó VIII. Piusz viszont már nem a háborúkkal, hanem a belpolitikai válságokkal és az Európában terjedő materialista, liberális és racionalista ideológiai irányzatokkal néztek szembe.

1846. június 14. napján a Szent Kollégium az egyik legrövidebb konklávéra ült össze a Quirinale-palotában. Ekkor még a bíborosok sem tudták, hogy kettő nappal később IX. Piusz személyében a történelem több tekintetben is „első pápáját” választják meg. Szent Péter után ő lett mindmáig a leghosszabban uralkodó egyházfő, ő hívta össze az első Vatikáni Zsinatot, ő lett az első pápa, aki a Pápai Állam annektálása és megszűnése után vezette az egyházat és a Vatikán foglyának tekintette magát. A Szeplőtelen Fogantatás Ünnepe, 1854. december 8. napján adta ki az Ineffabilis Deus kezdetű apostoli konstitúciót, mely az első pápai dogmának tekinthető.

Az előadás keretében azt vizsgáljuk, mi vezetett oda, hogy IX. Piusz az 1868. június 29. napján kiadott Aeterni Patris kezdetű bullájával összehívta a huszadik egyetemes zsinatot a Vatikánba, melyet százötven évvel ezelőtt, 1870. december 8. napján nyitott meg. A kor politikai és ideológiai irányzatainak tükrében vizsgálándó, hogy mi vezetett a Dei Filius és a Pastor Aeternus kezdetű konstitúciók elfogadásához, milyen hatást gyakoroltak az olasz egységtörekvések és a francia-porosz háború a zsinat munkájára, a Szentszék és a Pápai Állam további nemzetközi jogi helyzetére, melyek következtében IX. Piusz 1870. október 20. napján kiadott Postquam Dei munere kezdetű bullájával bizonytalan időre elnapolta a zsinatot.

MEGJELENŐ MI ALAPELVEK

Szerző: **Mazsu Dániel**

A mesterséges intelligencia nem veszített eddigi lendületéből, és egyre több területen jelenik meg kisebb vagy nagyobb mértékben. Emiatt egyre nagyobb nyomás van a jogalkotókon, hogy a területen egységes és átgondolt szabályozás legyen. Az elmúlt hónapokban két nagy nemzetközi szervezet, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) és az Európai Unió is elfogadta, illetve bemutatta azokat az alapelveket, amik alapján a mesterséges intelligenciát szabályozni kívánja. Mivel Magyarország mindkét szervezet tagja, így ezek a dokumentumok mindenképp relevánsak lesznek a magyar szabályozás számára. Emiatt ezt a két dokumentumot szeretném bemutatni a konferencia-előadásomban.

„A LETÚNT VILÁG BÜROKRATÁINAK PORLEPTE BŰNJELEI...” SELEJTEZÉS ÉS IRATMENTÉS AZ 1950-ES ÉVEKBEN, SZOLNOK MEGYÉBEN

Szerző: **Mucsi László**

Az iratkezelés egy teljesen normális eleme a selejtezés: ezt ma is gyakorolják a különböző iratképző szervek. Azt, hogy az egyes hivataloknál, hatóságoknál, intézményeknél, gazdasági és pénzügyi szerveknél az iratokat meddig kell megőrizni és mikor selejtezhetők, irattári tervek határozzák meg, a selejtezést pedig a területileg illetékes közlevéltár felülvizsgálja. Az 1950-es évek elején azonban ez nem teljesen így történt. Az 1950. évi 29. törvényerejű rendelet és a selejtezési eljárást szabályozó 185/1951. MT rendelet írta elő első ízben az irattári anyagok egységes szempontok szerint történő selejtezését. Ezek a szabályozások azonban nem bizonyultak túlságosan részletesnek és körültekintőnek, így számos iratképző szerv esetében nem lehetett elkülöníteni a selejtezhető és maradandó értékű iratokat. A kormányzat ugyanakkor az 1940-es évek második feléhez hasonlóan, óriási selejtezési hullámot indított 1950-ben: a papírhiányra hivatkozva propagálta az irattári selejtezéseket. A selejtezés fő szempontja a mennyiség lett, függetlenül a kidobott iratok történeti értékétől. Sőt, a dolog gyakran politikai színezetet is kapott. Egy 1953-as filmhíradó például úgy propagálta a papírgyűjtést, hogy az jó alkalom eltüntetni „a letűnt világ bürokratáinak porlepte bűnjeleit”, azaz az 1945 előtt keletkezett iratokat. Az egyes eseteket vizsgálva nehéz megmondani, hogy csupán tudatlanságból, a megfelelő jogszabályok hiánya miatt, vagy esetleg szándékosan, de rengeteg maradandó értékű irat került a Szolnoki Papírgyárba, mint megsemmisítésre váró, újrahasznosítandó nyersanyag. A kormányzat ugyan érzékelte a problémát és többször meg is kísérelte a selejtezések leállítását, ám sok helyen túlbuzgó helyi káderek tovább folytatták az iratok kidobását. Szedő Antal megyei levéltárnok több jelentést készített arról, hogy nagy mennyiségű, maradandó értékű iratot talált a Szolnoki Papírgyár területén. 1950-ben például 20 mázsányi debreceni illetőségű 18–19. századi iratra bukkant. Szolnok megyei települések is végeztek körültekintőnek a legkevésbé sem nevezhető selejtezéseket: egy alkalommal Szedő Jászalsószentgyörgy, Kenderes és Besenyszög értékes iratanyagát találta meg a szolnoki MÉH telepen, köztük 19. századi protocollumokat is. Valószínű, hogy a levéltárosok mindent nem tudtak megmenteni, így nagyon sajnálatos, hogy rengeteg irat, amely túlélte a második világháborút, ily felelőtlen intézkedések következtében lett az enyészete.

THE ANALYSIS AND THE AFTERMATHS OF ECJ'S OPINION 2/15

Szerző: **Nagy János**

In Opinion 2/15, the ECJ elaborated and further developed its jurisprudence relating to EU's external competences when assessing the question whether the EU was obliged to involve Member States when concluding the EU-Singapore Free Trade Agreement (EUSFTA) (question on the necessity of a "mixed agreement"). Standing on the pre-Lisbon tradition such as Opinion 1/78 and Opinion 1/94, on the delimitation of competences pursuant to Art. 2-6 TEU, and the opinion of Advocate General (AG) Sharpston, the Court ruled that the FTA could not be approved by the EU alone as a part of the agreement fell within the shared competences of the EU.

- Provisions related to non-FDI investments fall to the so-called "external shared competence" in light of Art. 216(1) TFEU read together with Article 4 TFEU and shall be regarded as a "non-exclusive implied power".

- Section B of Chapter 9 of the EUSFTA on an "Investor-State Dispute Settlement" ("ISDS") mechanism was put in place to disputes arising from the alleged breach of provisions of Section A and the subsequent loss or damage to the claimant. The Court determined that the EU has no exclusive competence to adopt measures relating to ISDS, as provisions relating to ISDS cannot be

""of a purely ancillary nature"" and ""cannot, therefore, be established without the Member States's consent"".

As the ISDS was found incompatible with the Treaties in force, negotiations between the Commission and Singapore have led to the splitting of the EUSFTA into two separate agreements. One of the key changes made was to replace ISDS with the Investment Court System [first designed for the CETA], the rules of which were found compatible with the Treaties in ECJ's Opinion 1/17 on 30 April 2019. The novel approach of dispute settlement mechanisms is now applicable in the ""new generation"" of EU external trade agreements e.g. in the Canada, Singapore and Vietnam FTA. The EU-Singapore trade and investment agreements were signed on 19 October 2018, and the European Parliament gave its consent on 13 February 2019.

A KÖZIGAZGATÁSI JOGKÖRBEŒ OKOZOTT KÁROK ÉRVÉNYESÍTHETŐSÉGÉNEK EGYES KÉRDÉSEI A FRANCIA ÉS A MAGYAR JOGBAN

Szerző: Nagy János

Kutatásomban kísérletet tettem arra, hogy a jogágakon „átívelő” magyar jogi megoldást az uralkodó francia joggyakorlattal összevetve szabályozási modellekben rögzítsem az egyes közigazgatási jogi kárfelelősségi alakzatok érvényesíthetőségét, ill. a magyar jogirodalomban a hatályos jog kritikáját egy -a megjelent szakkikkektől eltérő perspektívában- vázoljam. A francia és a magyar kártérítési jog és a vizsgálandó dogmatikai elemek bár egyezőséget mutatnak a kontinentális jogrendszerek továbbélő történeti hagyományokra tekintettel, maga a közigazgatási jogkörben okozott károk megtérítése a vizsgált jogrendszerekben sajátosságokat és merev választóvonalakat mutat, mely az összevethetőség mércéjét csorbította.

Míg a francia jogban a kártérítési alakzat nem absztrahált formában van jelen hézagmentes szabályozás igénye nélkül. Esetről esetre vizsgálandó, hogy a közigazgatási bíróságnak hatásköre van-e a kártérítési perre, mely mindig vita tárgyává tehető a Tribunal des Conflits előtt.

A magyar jogban az immunitás elvének évtizedeken átívelő lebontására tett kísérletek, a régi Ptk. hatályba lépéséig nem ismert általános államfelelősségi alakzat kidolgozása és a független közigazgatási bíróságok hatásköreinek elvonása a szocialista államhatalmi törekvések jegyében még a kárigények általános érvényesíthetőségét is korlátok közé szorította. A régi Pp. XX. fejezetének rezsimje alatt elhelyezett közigazgatási aktus-felülvizsgálati eljárásoktól különböző speciális deliktuális kárfelelősségi szabályok szerinti perre hatáskörrel rendelkező polgári bíróságok a többször módosított Ptk. 349. §-ára a jogellenesség és a felróhatóság kérdésében önálló dogmatikai elveket érvényesített.

Az utóbbi években a széttartó gyakorlat megelőzése érdekében újragondolást igényelt több határterületen a hatáskörök megosztása közigazgatási és polgári bíróságok között. A közigazgatási jog természetéből és nemzetközi kötelezettségvállalásokból fakadó sajátosságokat, a hatékony jogvédelem céljai felé mutató új közigazgatási bírósági eljárásrenddel a károsult igényérvényesítésének megkönnyítésével egybeforrt jelentős szemléletváltás következett be a közigazgatási jogviták rendezése körében. A francia recours en plein contentieux (KBF-per) mutatják a hiba minősítésének problémáját a közigazgatási felelősség vizsgálata alatt, a jogellenes közigazgatási cselekmény súlyozhatóságát. A közigazgatási bíróságok funkciói a Kp. szerinti kiterjesztett bírői út és jogvédelmi céljaival egyezően, a magyar jogban való adaptációja a kirívó jogalkalmazási tévedés doktrínájának alkalmazásának fenntartása mellett elsősorban nem az eljárásjog, hanem a közigazgatási (ágazati) anyagi szabályok változtatását igényelné.

A BÜNTETÉSI CÉLOK ÉRVÉNYESÜLÉSE A HATÁLYOS BÜNTETŐ TÖRVÉNYKÖNYVBEN

Szerző: **Németh János**

A büntetőjog tudományának egyik alapvető kérdésköre a büntetés és annak célja a jogrendszerben: minden ember, így a jogalkotók is meghatározott céllal cselekszenek, s nincs ez másként a büntetőjogi szankciórendszer kialakítása kapcsán sem. De ezek a - már oly sokszor és sok helyen említett - büntetési célok vajon hogyan érvényesülnek a hatályos Büntető Törvénykönyvben? Mik a konkrét célkitűzései az egyes szankcióknak? Mennyire felelnek meg a büntetések a jogalkotói szándéknak elméleti szinten és a gyakorlatban? Előadásomban ezekre a kérdésekre próbálok választ adni az egyes büntetési célok és a hatályos szankciórendszer rövid áttekintésén keresztül.

A MAGYAR FEGYVERTARTÁS FEJLŐDÉSE

Szerző: **Németh Tamás**

Előadásom a magyar fegyvertartás fejlődését mutatja be egészen az 16 századtól.

CONSTITUTIONAL REMEDY: CONSTITUTIONAL COMPLAINT IN HUNGARY

Szerző: **Nge Nge Aung**

Constitutional complaint is the new function of the Constitutional Court in Hungary under the Constitutional law 2011. This is the constitutional remedy that can submit by the citizens who their fundamental rights are violated by the actions of the government's authorities. Under the provisions of the Constitution and the Act on the Constitutional Court 2011, the constitutional complaint can be submitted against the legislature and the court's decision that are contrary to the constitutional rights. But, there is no provision that can protect locally against the actions of the executive branch under the case of Baka v. Hungary.

HOW TO HANDLE TERMINATION OF EMPLOYMENT IN A RECESSION "DOWN ECONOMY".

Szerzők: **Omed Ismail**

Recession refers to a situation in which economic activities hugely declined. Generally speaking, recessions occur when there is a great shrinkage in spending across the market. There may be a various reasons for such a situation, as for example financial crisis, an external trade shock, an adverse supply shock, and the other possible reasons that bring an economy to the downturn. During a recession, most of the economic entities, companies, and organization will be negatively affected to minimize their activities and products as well. Following that, the existence of employees in such entities and organizations, of course, will be affected toward reduction. Some organizations then reluctantly may terminate a group of employees and declare redundancy of the employees' position. But, it is still the responsibility of the employer to make a balance between the need of the enterprise or the entity to be downsized and the right of employees to be treated fair. Therefore, the legal question arises in this step is how such entities and organizations should minimize the number of employees through terminating their contract? With having strict rules on termination of employment, how an organization able to do so with avoiding legal liability that can be arisen from unfair termination claims. Hence, this study aims to answer the presented questions.

PERHATÉKONYSÁG ÉS EVENTUALITÁS

Szerző: **Papp László**

A 18. század végétől Európában a polgári eljárásjoggal szemben kézzelfoghatóvá vált, az eljárás gyorsítása iránti igény, amely a középkori perekere jellemző elhúzódnak felszámolására vezethető vissza. Mindez egyrészt maga után vonta az anyagi jog kodifikációját, másrészt az eljárás hatékonyabbá tételét. A polgári átalakulás hajnalában születő francia (1806), porosz (1793) és osztrák (1781) perrendtartások ezt tűzték ki célul, és különböző módon és eszközökkel láttak hozzá a hatékony polgári per kiépítéséhez. Az előadás az osztrák szabályozást – annak hazai gyakorlata alapján – mutatja be elsősorban arra fókuszálva, hogy a jogorvoslati szakban mennyire sikerült a tervezett célkitűzést megvalósítani. A rendtartás sajátosságaként is értelmezhető eventualitás az osztrák megoldás olyan jellemzője, amely – mai tudásunk alapján – determinálta a bírói formalizmust. A felek rendelkezési jogának széles körű korlátozásában látták az eljárás gyorsításának lehetőségét, amelynek negatív eredményei elsősorban a jogorvoslati szakban jelentkeztek. Mindezekből következik, hogy ez a jogtechnikai megoldás jelentős mértékben meghatározta a rendtartás megítélését, ugyanakkor a legújabb jogtörténeti kutatások rámutatnak arra, hogy az eventualitásnak – annak negatív hatásai mellett – lehetnek pozitív eredményei is, elsősorban a jogorvoslati szakban, s így az elv negatív megítélése a 21. századi felfogásban árnyalódik.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ÉS AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KAPCSOLATA

Szerző: **Pápa Laura**

Magyarország az első olyan állam volt a posztkommunista blokkból, amely csatlakozott az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez (a továbbiakban Egyezmény) 1989-ben, amely az idén 30. évfordulóját ünneplő rendszerváltozás fontos mérföldkövének számít. Ez azt is magában hordozza, hogy Magyarország aláveti magát a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban EJEB) joghatósága alá. Jelen kutatásban azt vizsgáltam, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlata mennyiben és hogyan hat a magyar Alkotmánybíróság ítélkezési gyakorlatára, az ítéletek mennyire vannak összhangban az EJEB ítéleteivel, illetve mennyiben hivatkozik, illetve hívja fel a határozataiban az EJEB döntéseit a magyar AB. Az EJEB az Egyezményt nemzeteken átívelő alkotmánynak tartja, több ítéletben is hangsúlyozta, hogy az Egyezmény az európai közrend alkotmányos dokumentuma, azonban a Bíróság nem a tagállami jogrendszerekben létező szuverén, így az EJEB esetjoga csak akkor befolyásolhatja a belső jogot és gyakorlatot, ha annak érvényesítésében a tagállami bíróságok, főként az alapjogvédelmet ellátó szervek is szerepet vállalnak. Az Egyezmény végrehajtásának két szintje képzelhető el, az egyik a Bíróságon indított ügyekben hozott ítéletek végrehajtása, a másik pedig az Egyezménnyel és az ítélkezési gyakorlattal konform jogalkotás és joggyakorlat biztosítása. A problémát természetesen nem az elmarasztaló ítéletek végrehajtása jelenti, hanem az elmarasztalás elkerülése, amely az Egyezménynek, illetve a Bíróságnak az Egyezmény értelmezése során lefektetett standardjeinek való megfelelést jelenti. A kutatásom során vizsgálom azt, hogy a magyar AB milyen szerepfelfogást követ a nemzetközi joggyakorlattal kapcsolatban, azonban ez nem egy egyszerűen megválaszolható kérdés, mivel az ezzel kapcsolatban még maguknak az alkotmánybíróknak a véleménye sem egyezik. Továbbá arra is kitérek, hogy az egyes ítéletek megváltoztatták-e a magyar AB ítélkezési gyakorlatát, és ha igen akkor mennyiben, itt főként a Magyarországot elmarasztaló ítéletet vizsgáltam. Mindent összevetve ez egy fontos és összetett téma, ahol a cél mindig a lehető legmagasabb szintű alapjogvédelem kell, hogy legyen.

A KATONAI DRÓNOK ALKALMAZÁSÁNAK KÉRDÉSEI A "IUS AD BELLUM" TÜKRÉBEN

Szerző: **Perger Ádám**

Tegyük fel, hogy egy drón-technológiával rendelkező ország egy másik szuverén állam területén veti be felfegyverzett drónjait azért, mert ott terrorista csoportok rejtőznek. Felmerül a kérdés, hogy az érintett ország szuverenitását sérti-e a művelet? Ha az átlagember ma meghallja a „drón” kifejezést, először az Egyesült Államok hadrendjében alkalmazott felderítő és csapásmérő eszközök jutnak az eszébe, azonban a nem katonai célból használt pilóta nélküli rendszereknek ma már több mint 400 különféle alkalmazási módja ismert. Az egyik legfőbb kritika, ami a jelenkori drónakciókat éri a ius ad bellum területén az, hogy lehet-e hivatkozni az önvédelem jogára egy terrorszervezettel, azaz nem állami szereplővel szemben. Jogosan merül fel a kérdés, hogy mi történik akkor, ha egy „kiberterroristának” sikerül átvennie az irányítást egy felfegyverzett drón felett, - ami az adott állam tulajdonában, illetve használatában van - és felhasználja saját ideológiai üzeneteinek közlésére, vagy adott esetben egy nemzetközi konfliktus kirobbantására, mivel a sértett állam nem fogja tudni, hogy a drónt, a támadás időpontjában egy terrorista irányította. A fenti példából jól látható, hogy a távirányítású, vagy teljesen emberi irányítás nélkül működő gépekkel végrehajtott katonai műveletekkel összefüggésben, számos jogi (hadijogi, emberi jogi, személyiségi jogi), illetve etikai aggály merült fel az elmúlt időszakban, amelyek teljes elosztatása, a felmerülő kérdések megnyugtató megválaszolása mind a mai napig várat magára. Előadásomban igyekszem az alábbi kérdéseket a hatályos nemzetközi közjog szabályaiból kiindulva megválaszolni, illetve fokozott figyelmet fordítani a jövő jogalkotására tett javaslatok megalkotására, amely lehetővé teszi a jogilag nem tisztázott kérdések, konkrét, jogszabályok által alátámasztott megoldását.

OLASZ-MAGYAR DIPLOMÁCIAI KAPCSOLATOK A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT

Szerző: **Pilisi Bence**

Kutatásomban igyekszem kifejteni a két világháború közötti olasz-magyar diplomáciai kapcsolatok létrejöttének okait, a két országra és Közép-Európára kifejtett hatásait.

A NEGYEDIK IPARI FORRADALOM OKTATÁSRA ÉS MUNKAERŐPIACRA GYAKOROLT HATÁSA

Szerző: **Pirohov-Tóth Barbara – Kiss Zsuzsanna**

Az ipar és a munkaerőpiac jelenével és jövőjével foglalkozó szakirodalmak jelentős része kijelenti, hogy napjainkban a negyedik ipari forradalom zajlik, melynek legtöbbször említett területei többek között a big data, a dolgok internete (IoT), a mesterséges intelligencia (AI), a robotika, a 3D nyomtatás, a genetika, a bio-és nanotechnológia és ezek fejlődése (Brettel, et al.; 2014, Kagermann et al. 2013; Tassej, 2014). Tanulmányunkban arra vállalkozunk, hogy feltárjuk a digitális transzformáció oktatásra és munkaerőpiacra gyakorolt hatását, valamint megvizsgáljuk, hogy az elmúlt évtizedekben milyen változások mentek végbe a magyar lakosság legmagasabb iskolai végzettsége tekintetében. Célunk, hogy rávilágítsunk a megszerzett képzettségek és az ipar 4.0. megjelenése közötti összefüggésekre. Hazai és nemzetközi szakirodalmak alapján ismertetjük a negyedik ipari forradalom megközelítéseit. Rávilágítunk a legfőbb kihívásokra, melyekkel az oktatásnak és a munkaerőpiac szereplőinek szembe kell nézni. Ezt követően a Központi Statisztikai Hivatal népszámlálási adatai segítségével bemutatjuk, hogy hogyan alakult a magyar népesség iskolázottsága az elmúlt évtizedekben. Arra a következtetésre jutottunk, hogy a rendkívüli gyorsaságú digitális fejlődés hatására a társadalmi és a gazdasági környezet egyaránt jelentős változáson ment keresztül. A magyar népesség iskolázottsága az elmúlt évtizedekben folyamatosan növekszik, drasztikusan csökken az iskolázatlanok aránya, ezzel párhuzamosan nő a közép- és felsőfokú végzettséget szerzők aránya. Ez egy nagyon pozitív trend, hiszen felgyorsult világunkban a jövő

munkavállalóinak ahhoz, hogy sikeresek legyenek a munkaerőpiacon, új készségeket kell elsajátítaniuk. Előtérbe kerül a komplex problémamegoldás, a kritikai gondolkodás, a flexibilitás és a kreativitás készségének minél hatékonyabb gyakorlati alkalmazása. Ezeknek a készségeknek az elsajátítása azonban nem csak a pályakezdőket érinti, hanem a már aktív (idősebb) munkavállalókat is, akiknek a gyors technológiai fejlődés következtében szükségük lesz a jelenlegi tudásuk bővítésére és az új képességek hatékony elsajátítására. A gyors technológiai fejlődés hatására az oktatási rendszerben számos megoldandó, eddig ismeretlen probléma kell majd megoldást találni. Annak érdekében pedig, hogy gazdaságunk a legnagyobb előnyt profitálhassa a jelenleg is zajló negyedik ipari forradalomból, az ipar, az oktatás és a munkaerőpiac minden eddiginél összehangoltabb működésére van szükség.

SPORTDOPPING VILÁGSZERTE – ÁLLAMSZINTŰ ÖSSZEHASONLÍTÁS

Szerző: Porcsin Levente

A tiltott teljesítményfokozó szerek világában vizsgálni kell a kiváltó tényezőket, és a környezeti hatásokat is. Külön-külön a világ- és nemzeti szövetségi, az edzői, és a sportolói oldalt, el nem felejtve a társadalmi nyomást sem, mely fokozottan teljesítmény- és siker centrikus, ezért ez is tekinthető valamilyen szintű presszióknak a sportoló szemszögéből.

Jelen előadásomban egy szélesebb összehasonlító képet igyekszek adni arról, hogyan oszlanak meg az ilyen típusú magatartások, ügyek nemzetiségek szerint, milyen eltérő szankciórendszerek merülnek fel az államok szintjén. Azt mindenki tudja, hogy a világszövetségeknek van erre kialakított módszertana, szankciórendszere, de az államok gyakorlatában lehetnek eltérések. Tekinthető-e az állam megengedő, passzív magatartása szándékerősítőként a sportolók számára és tekinthető-e ezáltal pszichikai bűnségként a teljesítmény oltárán?

A KÖZSZOLGÁLATI FEGYELMI FELELŐSSÉG KEZDETEI A POLGÁRI

Szerző: Sallai Balázs

Az előadás témája a közsolgálati fegyelmi felelősség magyar szabályozása a dualizmusban. Ezen belül is leginkább azt igyekszem majd bemutatni, hogy e jogintézmény dogmatikai elemei hogyan alakultak, fejlődtek és bővültek ki a XIX. században és a XX. század elején. Ennek a folyamatnak a megismerése azért is bír kiemelt jelentőséggel, mert a ma is ismert fegyelmi eljárás - és főként annak sok garanciális jelentőségű mozzanata – ekkor bontakozott ki, ám nem éppen mentesen a szakmai vitáktól. Azzal, hogy a korabeli szabályozás hibáira fényt derítünk, egyrészt elkerülhető az, hogy ezen hibák esetlegesen újra előforduljanak, másrészt pedig komplexebb képet alkothatunk az Osztrák – Magyar Monarchia idején fennálló államszervezet állapotáról és közigazgatási jogi tendenciákról, amelyek napjainkban – a 2011-es Alaptörvény elfogadása óta – egyre nagyobb relevanciával bírnak, hiszen gyakran maga a jogalkotó emel át bizonyos, a polgári korszak jogi berendezkedésére jellemző szabályozási megoldásokat.

Az imént ismertetett általános összefüggések mellett az előadásban ismertetésre kerülő kutatás Debrecen város közigazgatási területére fókuszál, s levéltári anyagok feldolgozása mentén a fegyelmi jog érvényesülését és alkalmazását vizsgálja kiemelten. Bár e vizsgálat elsősorban jogi szempontokat foglal magában, nem elhanyagolható szegmense, hogy – ha esetleg csekély mértékben is, de – hozzájárul az említett földrajzi területet érintő, 1867 és 1918 között fennálló társadalomkép bővítéséhez, annak árnyaltabbá tételéhez, a mindennapi közigazgatás szociológiai aspektusainak feltárásához, amely mindenképpen az interdiszciplináris jelleg felé mozdítja el a vizsgáldást.

Mint ahogyan már az fentebb említésre került, a kutatás immanens részét képezi a levéltári források mélyreható tanulmányozása, s az egyes konkrét esetek összességéből általánosító, szintetizált gondolatok megfogalmazása. Ehhez igazodva az előadás során a tárgyalt korszakbeli fegyelmi eljárásra vonatkozó normákat azok gyakorlati megvalósulása révén a valódi életben is megtörtént jogeseteken keresztül kívánja közelebb hozni a Hallgatóságához, bemutatva az egyes fegyelmi joghoz kapcsolódó fontosabb jogköröket, a vizsgálatot, az eljárás megindítását, szakaszait, lefolytatását és az egyes eljárási cselekményeket, valamint az esetleges végkimenetek lehetőségeit, nevezetesen a kiszabható szankciók körét.

A már ismertetteken túlmenően röviden a közszolgálati jogviszony „kezdetleges” meghatározásai, jogelméleti megközelítései is bemutatásra kerülnek egyfajta elhelyezést segítő kontextusát képezve a közszolgálati felelősség rendszerének, s azon belül pedig a közszolgálati fegyelmi felelősségnek.

KÉPMÁS- ÉS HANGFELVÉTEL VÉDELMEK PERJOGI ESZKÖZEI, TEKINTETTEL AZ ÚJ PP-RE

Szerző: **Seres Boglárka**

A tanulmányom címe a Képmás- és hangfelvétel védelmének perjogi eszközei, tekintettel az új Pp-re. Azért választottam ezt a témát, mert különösen fontosnak tartom napjainkban, hiszen az emberek a közösségi oldalakon élik az életüket, megosztják barátaikkal, ismerőseikkel életük fontos pillanatait kép vagy videó formájában. Alapvető feltevésem, hogy a képmás-, a videó- vagy a hangfelvétel közzététele a személy kizárólagos jogkörébe tartozik, és rajta kívül csak akkor rendelkezhet vele más, ha ő ahhoz hozzájárul. Egy másik álláspont szerint viszont azzal, hogy a képet a személy közzétette már más is láthatja, megoszthatja akár a nagyobb nyilvánossággal. A „képmás-per” önálló különleges pertípusként a 2015. évi XI. törvénnyel került be a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénybe (régii Pp). 2016-os Pp szintén megtartotta ezen speciális pertípust, a bírói gyakorlat pedig egyre szélesebb körű, amit érdemes megismerni, áttekinteni.

A kutatásom célja volt feltárni a jogintézmény tényleges működését, megvizsgálni a jogi szabályozást, illetve, hogy melyek voltak a jogalkotói célok és ezek hogyan valósultak meg, jól működnek-e a gyakorlatban. Kellene-e valamit változtatni a jogi szabályozáson? A gyakorlatban felmerülnek-e értelmezési kérdések/ problémák? Ezen kérdéseket jártam körül a tanulmányom elkészítése során. Az emberi személyiség fontos része, egyik összetevője az ember külső megjelenése, képe és egyúttal a hangja is. A külső megjelenés az ember, mint személyiség megkülönböztetésének egyik feltétele és „eszköze”, egyúttal eszköze a személyiség kifejezésének és az emberek közötti kapcsolatnak. A képmás az ember külső megjelenésének valamilyen módon történő képi ábrázolása. Tehát a képmás az ember személyiségének kifejezésére, azonosítására, egyediesítésére szolgál, ezért az ember személyiségének védelme körében a külső megjelenés (kép, hang) védelmére is szükség van.

Akiről hozzájárulása nélkül képmás vagy hangfelvétel készül, illetve kerül felhasználásra, a készítésről, illetve a felhasználásról történt tudomásszerzés időpontjától számított harminc napon belül írásban a sérelem orvoslása iránti kérelmében kérheti a készítőtől, illetve a felhasználótól a jogsértés abbahagyását. Továbbá azt, hogy adjon megfelelő elégtételt, és ennek biztosítson saját költségén megfelelő nyilvánosságot, a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását és a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését vagy jogsértő mivoltától való megfosztását. A képmás vagy hangfelvétel készítésének, illetve felhasználásának időpontjától számított hat hónap eltelté után a sérelem orvoslása iránti kérelem előterjesztésének nincs helye.

A bírói gyakorlat alakította ki a közszereplés fogalmi határait, a Ptk. nem ad normatív meghatározást. A nyilvános közszereplő engedélye nem szükséges sem a felvétel elkészítéséhez, sem annak nyilvánosságra hozatalához, feltéve, hogy a felhasználás nem visszaélészerű. A nyilvános közélet

eseményein, rendezvényein résztvevő közszereplők képei felhasználhatók. De a közszereplő személyek nem minden megnyilvánulása közszereplés, tehát magánéletük továbbra is védett.

A Ptk. rendelkezik a jogsértés lehetséges jogkövetkezményeiről. Akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire tekintettel - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására -, egy összegben határozza meg. Aki személyiségi jogainak megsértéséből eredően kárt szenved, a jogellenesen okozott károkért való felelősség szabályai szerint követelheti a jogsértőtől kárának megtérítését.

A bírósági tárgyalás nyilvánossága különös megítélést igényel. A tárgyalás általában nyilvános, kivéve, ha a bíróság jogszabály által meghatározott esetekben zárt tárgyalást rendel el. A tárgyalás nyilvánossága azonban nem jelenti azt, hogy a tárgyaláson mindenki szabadon készíthet felvételeket. A tárgyaláson készíthető felvételek részletes szabályait az eljárási törvények tartalmazzák, és minden esetben az eljáró bíró feladatává teszik, hogy gondoskodjon a tárgyaláson részt vevő személyek személyiségi joginak védelméről.

A BÍRÓI MEGGYŐZŐDÉS ÉS AZ INDOKOLÁSI KÖTELEZETTSÉG KAPCSOLATA

Szerző: **Simon Alexa**

"Jelen kutatásom a büntetőeljárásjog területén belül a bíróságot terhelő indokolási kötelezettségre fókuszál. Korábbi munkám során számos bírósági határozat fordult meg a kezeim között, melynek köszönhetően számos dolgot tapasztaltam. Ezeket összegezve, úgy vélem, az indokolási kötelezettség kulcsfontosságú szerepet tölt be az igazságszolgáltatás területén, miként a nyilvánosság tényerése egyre jelentősebb. Mivel az elkövetett bűncselekmények és maguk a bírói döntések is egyre nagyobb nyilvánosságot kapnak - az indokolás „címzettjeinek” köre is bővül. Mindezek és a 2017. évi kódex változásai fényében, az indokolási kötelezettség szerepe, elmulasztásának következményei és a kapcsolódó szabályok jelentős hatást gyakorolhatnak az igazságszolgáltatás működésének egészére, illetve annak társadalmi megítélésére. A hatályon kívül helyezés szabályainak megváltozása kihatással bír az indokolási kötelezettségre, sőt közvetve a bírói meggyőződést, a bírák számonkérhetőségét, de akár függetlenségét is érintheti.

Miként jut szerephez a bírói meggyőződés, a bíró szubjektuma? Az ítéletet egy olyan komplex jelenségként definiálhatjuk, mely az objektív következtetések és a szubjektív mérlegelés elegyéből áll össze. A döntés maga egy megismerési folyamat végterméke. Ezen folyamat főként - de nem kizárólagosan - a bizonyítást foglalja magában. Az objektivitást a következtetések, a tények képviselik, míg az értékelés szabadsága adja meg a szubjektív dimenziót. A döntés folyamatában a tudatosságon túl a bíró lelkiállása és személyisége is szerephez jut. Ezáltal a bírói megismerés meghaladja a formális logika szabta kereteket és azon túllépve, a lelki, valamint társadalmi tényezők bevonásával egy magasabb szintű folyamattá válik. Egy bíró független, de nem ítéltet önkényesen. Saját belső meggyőződése vezeti, de bizonyos mértékben felelősséggel tartozik az általa meghozott döntésért. Az indokolási kötelezettség kétséget kizáróan egy fontos tényező, mely szorosan kapcsolódik a bírói meggyőződéshez. Munkámban révén eme kapcsolatrendszer feltárásához és megértéséhez kívánok segítsége nyújtani.

„KLÍMAVÁLTOZÁS A MUNKAJOGBAN?” – A NEMZETKÖZI MUNKAÜGYI SZERVEZET „GREEN JOBS” PROGRAMJÁNAK ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI SZINTŰ VIZSGÁLATA

Szerző: **Sipos Marcell**

Tanulmányom címe akár szürreális képzeteket kelthet az olvasóban, hogy mégis mi köze lenne a munkajognak a klímaváltozáshoz. Ezáltal jogosan merülhetne fel a kérdés, milyen alapon került témám a munka- és szociális jogi szekció tárgykörébe, holott a cím inkább fedi a környezetjogi, agrárjogi vagy nemzetközi jogi sablonokat. Azonban, ha rászánunk egy kevés időt arra, hogy a témában született – mondhatni igen csak gyér – hazai szakirodalmi bázist áttekintjük, láthatjuk, hogy a környezeti változások gazdaságra, munkaerőpiacra gyakorolt hatásai egy általam csak „zöld ipari forradalom” előzményeit vetítik elénk. Ezen innovációk olyan expanzív behatással érik a foglalkoztatás- és szociálpolitikai területeket, mint a XIX. század iparosodási folyamatai, amelyek eredményeképpen megszületettek a mai munka- és szociális jogtudomány alapjai. Ilyen prosperáció mellett már érthetővé válhat, hogy a klímavédelmi intézkedések és a klímaváltozás igencsak mélyen érint a munkajog területét.

Tanulmányomban, ezen modernizációt alapul véve tudományos és gyakorlati szintű vizsgálatnak vettem alá a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet „Green Jobs” elnevezésű programjait. Munkám középpontjában az ILO által a fejlődő országok számára, keretjelleggel megfogalmazott ajánlás áll, amely kutatásom fundamentumaként értékelendő. Ugyanis ezen gócpont fogalm meghatározásaiból kiindulva tárom az olvasó elé a „zöld munkavégzés” legfontosabb munkajogi kérdésköreit. Célom, hogy az általam hipotézisként megfogalmazott kérdésre – nevezetesen, hogy atipikus munkaviszonyként értékelhető-e az ILO által kimunkált definíció alapján a „green jobs” intézmény vagy inkább a foglalkoztatáspolitikai számára határoz meg jövőben kialakítandó irányvonalakat – kielégítő válasszal szolgáljak a hazai tudományos és gyakorlati élet számára.

Kutatásom során a hazai szakirodalmakkal alátámasztva próbálok állást foglalni az atipikusság kérdésében, emellett – de lege ferenda – saját példáimon keresztül teszem kézzelfoghatóbbá a gyakorlati megvalósulását a „zöld munkának.” Tanulmányomban megjelenik még Mexikó és Zambia által készített jelentés, amellyel a foglalkoztatáspolitikai szükségszerűségét kívánom alátámasztani, míg a Fülöp-szigeteki törvénnyel prezentálom, hogy tűnjenek akármennyire is hibridnek és innovatívnak ezen változások, azonban nem kivitelezhetetlenek és egyáltalán nem elméleti kategóriaként értékelendők ezen munkavégzési formák, vagy többletelemekkel ellátott foglalkoztatási jogviszonyok.

FŐVÁROS ÉS VIDÉKI SPORTLÉTESÍTMÉNY FEJLESZTÉSEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Szerző: **Soltész Péter Ádám**

Az előadásomban a fővárosi és a vidéki sportlétesítmény fejlesztéseket hasonlítom össze. A téma aktualitását -amellett, hogy 2010-től megnövekedett a sportágazat állami támogatásának mértéke- az adta számomra, hogy egyrészt a – visszavont, de mégis a sportlétesítmények fejlődésére hatást gyakorló- Budapesti Olimpiai pályázat, illetve az egyes világversenyek megrendezése miatt Budapesten látványos sportinfrastruktúra fejlesztés zajlott le az elmúlt években. Ennek egyik ékes példája a 2019. november 15-án átadott Puskás Aréna is. Ezen sportlétesítmény fejlesztések pedig azt a kérdést fogalmazták meg bennem, hogy vajon a vidéki és a fővárosi sportinfrastruktúra fejlesztések milyen arányban állnak egymással. A kérdés megválaszolása érdekében megnéztem a központi költségvetés azon kiadási előirányzatait, amelyek közvetlenül a sportvagyon fejlesztését célozzák. Továbbá megnéztem azt, hogy a legnagyobb mértékben támogatott sportágazat, azaz a labdarúgás esetében az ország mely pontjain történtek pályafelújítások az elmúlt 8 évben.

A NEMZETKÖZI BÜNTETŐBÍRÁSKODÁS FEJLŐDÉSTÖRTÉNETE A KEZDETEKTŐL A II. VILÁGHÁBORÚ VÉGÉIG

Szerző: Szabó László Máté

A nemzetközi büntetőjog a nemzetközi közjog egyik legdinamikusabban fejlődő jogterülete, amely a kezdetektől fogva hatalmas változásokon ment keresztül. A legelső „nemzetközi” bűncselekmény a kalózkodás volt, ugyanis a kalózkodók a tengeri kereskedelmet folyamatosan veszélyeztették. A nemzetközi büntetőbírászkodás első ismert esete Merész Károly burgundi herceg kiszolgálója és egyben Breisach város helytartója, Peter von Hagenbach ellen lefolytatott büntetőeljárás volt 1474-ben. A középkor végén számos gondolkodó foglalta össze a háború és a hadviselés szabályait (Willibald Pirckheimer, Francisco de Vitoria és Hugo Grotius). A nemzetközi büntetőbírászkodás valódi kialakulásához azonban a XX. század eseményei vezettek. A versailles-i békeszerződés kimondta, hogy II. Vilmos német császárt nemzetközi törvényszék elé kell állítani, továbbá a szövetséges hatalmak egy listát nyújtottak át a német kormánynak, amely azon személyek nevét tartalmazta, akiket háborús bűncselekmények elkövetésével vádoltak, és akiknek a kiadatását követelték. Ezen személyek felelősségre vonására Lipcsében került sor. Tényleges előrelépéshez azonban a II. világháború borzalmaira adott válasz vezetett. Az Egyesült Államok, a Szovjetunió, Nagy-Britannia és Franciaország 1945. augusztus 8-án Londonban megkötötték a nürnbergi székhellyel létrejövő Nemzetközi Katonai Törvényszék felállításáról szóló egyezményt. A nürnbergi per 1945. november 20-án kezdődött és 1946. október 1-jén ért véget. A Nemzetközi Katonai Törvényszék joggyakorlatán alapuló 7 nürnbergi alapelvet az ENSZ Közgyűlése is megerősítette 1950. december 12-én, amelyek azóta is a nemzetközi büntető felelősségre vonás alappilléreinek tekinthetők. Mindemellett sor került továbbá a japán háborús bűnösök felelősségre vonására is Tokióban a Távolsági Katonai Törvényszék által.

HOZZUK HELYZETBE A PÁLYAKEZDŐKET!

Szerző: Szabó Mercédesz Ibolya

A munkajogban - számomra legalábbis - az az egyik legizgalmasabb, hogy kivétel nélkül mindenki számára húsbavágó fontosságúak rendelkezései. Sok olyan jogterület van, amelyik rendkívül fontos, de - szerencsére - soha nem releváns a legtöbb ember életében (büntetőjog) vagy csak egyszer-egyszer az. A munkajog ugyanakkor mindenki számára szinte mindennap lényegi jelentőségű, akár munkavállalóként (a többség számára), akár munkáltatóként (a társadalom másik része), amely életünk minden napját befolyásolja. A munkajogi élethelyzeteink során is van azonban egy különleges nap, ami mindenkit elért, ez pedig a pályakezdés napja. Az a nap, amely mindannyiunk számára közeleg, lehet, hogy várva várjuk vagy lehet akár félelmetes, de mindenképpen közeleg és alapjaiban határozhatja meg jövőnket. Ez az a nap, amikor először kísérlünk meg munkába állni s kevesünk számára ez azonnal meg is adatik. A legtöbbünk számára azonban nem. Azt ugyanis senki nem állíthatja, hogy a pályakezdők előnnyel indulnak a munkaerőpiaci versenyben. Előnyről - minden reménybeli felkészültség ellenére - nem beszélhetünk, hátrányról annál inkább. Sajnos előítéletekkel harcolva, hátrányban indulunk pályafutásunknak, szakmai életünknek. A legtöbb pályakezdő nyilván "ide nekem az oroszánt is" attitűddel, önbizalommal eltelve vág neki az álláskeresésnek, a sokszor megalapozatlan nemleges válaszok (sokszor válasz nélküli jelentkezések) ugyanakkor hamar elveszik az önbizalmat, megtörik az álmokat és a burning out szindróma már akkor is kialakulóban van, amikor még a pályafutás el sem kezdődött. Tetszik, nem tetszik, a pályakezdőnek handycapre van szüksége, ahhoz, hogy megindulhasson pályafutása és szerencsére ezt meg is

kaphatjuk - ha élünk a lehetőségekkel. Az előadás a fentiek társadalmi-jogi hátterét, az Európai Unió illetve Magyarország erre vonatkozó szabályozását, a kínáló vagy hiányzó lehetőségeket vizsgálja meg. Ez az témakör, ami mindenki számára - reméljük -érdekes és remélhetőleg sikerül az ismeretek növelésén túlmenően gyakorlati információkat is adni a javarészt pályakezdés előtt álló hallgatóság számára, akik ezen információknak hasznát is látják életük most következő éveiben, hónapjaiban.

HIPOTÉZISEK A MAGYAR ELEKTRONIKUS KÖZIGAZGATÁS/ADÓIGAZGATÁS JELENE ÉS JÖVŐJE VONATKOZÁSÁBAN

Szerzők: **Szalóki István**

Kutatásom célja, hogy egy átfogó képet adjak a magyar elektronikus közigazgatás jogi szabályozásáról, helyzetéről megoldásairól a nemzetközi jogi szabályozás „feltárásával”. Különös figyelmet kívánok fordítani az e-közigazgatás által generált változásokra úgy, mint például az eljárásjogi szakban lévő szereplők szerepének, jogainak és kötelezettségeinek változásaira, átalakulására. Továbbá a közigazgatási eljárási jogi alapelveinek változására, az elektronikus eljárás kezdeti járulékos, majd jelenlegi jelentősebb szerepvállalására, helyzetének tisztázására. Kérdésként merül fel, hogy amikor elektronikus eljárásról beszélünk, akkor csak egy kapcsolattartási módot, eljárási jellemzőt emelünk ki, vagy egy külön eljárási típusról értekezhetünk. Kutatásomban jelentős szerepet kívánok szánni az adóigazgatásra, 2018. január 01-je óta hatályos új eljárásjogi kódexeire, ezeknek az elektronikus adó- és vámigazgatás, elsődlegesen adóigazgatás vonatkozásában betöltött elektronikus kapcsolattartást befolyásoló, szabályzó rendelkezéseire. Az adózók és az adóhatóság elektronikus eljárások során újraértelmezett szerepére, jogaikra, kötelezettségeikre, egyes adózók szankcionálására az elektronikus tárhely hiánya esetén. Fontos kiemelnem, hogy kutatásom egyik kiemelt célja, hogy strukturált képet mutassak az e-adó- és vámigazgatás kezdetéről, jelenlegi helyzetéről, kihívásairól elsődlegesen a jog és másodlagos – szükséges mértékben – az technikai megvalósítás/megvalósíthatóság szemszögéből.

Jelen előadás keretében szeretném megismertetni kutatásom kezdetén feltárt hipotéziseimet és vizsgálati szempontokat, melyek jelentős mértékben meghatározzák kutatásom előrehaladásának menetét, irányait.

AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS UNIÓS VERSENYJOGI FOGALMA

Szerző: **Széles Krisztina**

Ismert „óriások”, zsebben maradó összegek. – Az Apple 13 milliárd, az Amazon 250 millió eurós adókedvezményt kapott Uniós tagállamoktól. A két nagyvállalat az eltérő adóügyi bánásmód miatt csaknem teljes egészében mentesült az adózás alól. Az Európai Bizottság szerint mindkét eset torzítja az uniós versenyt, hiszen lehetővé tették, hogy az Apple, illetve az Amazon jóval kevesebb adót fizessenek, mint a velük összehasonlítható helyzetben lévő vállalkozások. Az említett ügyek sajátossága, hogy úgy merítik ki a meg nem engedett állami támogatás fogalmát, hogy első ránézésre nem is támogatások. Adókedvezmény, mint állami támogatás? Hogy lehetséges ez?

Az Európai Unió Bíróságának gyakorlatából kiolvasható, hogy a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatási formáknak számos variációja létezik. Tipikusan ilyenek az adókedvezmények és az adómentességek is.

Tudjuk, hogy az EU-ban a tagállamok szuverenitásához hozzátartozik, hogy szabadon határozhatják meg gazdaságpolitikájukat, így joguk van az adóztatási politikájukról és szabályozási rendszerükről

is dönteni. Ez a döntési szabadság azonban nem korlátlan, hiszen a tagállamok a belső piaccal összeegyeztethetetlen adóintézkedéseket nem hozhatnak.

A közös, belső piac léte és hatékony működése az integráció esszenciális része, hiszen a Közösség létrehozásának alapvető célja a belső határok nélküli gazdasági tér megteremtése volt. Egyrésztől azt látjuk, hogy a belső piac hatékony működése megkövetelné a harmonizációt, másrésztől viszont maguk az alapítószerződések gátolják meg az egységesítést. A Szerződések harmonizációs törekvéseket fogalmazznak meg egyes adótípusok (közvetett adók) terén, de nem fogalmazznak meg konkrét célokat. Máskor (így a közvetlen adózásnál) pedig kifejezetten engedik az uniós kötelezettségektől való eltérést. Az EUMSZ. 114. cikke rögzíti, hogy a jogharmonizációs kötelezettség nem terjed ki az adózásra.

A problémát tehát az jelenti, hogy nincsen egyértelmű határvonal a tagállamok és az Unió kompetenciái között, emiatt nem egyértelmű, hogy mikor jogszerű és mely esetekben jelent tiltott állami támogatást egy adott intézkedés.

A MAGÁNSZAKÉRTŐ SZEREPE AZ ÚJ POLGÁRI PERRENDTARTÁSBAN

Szerzők: Szepesi Bettina

A fejlődő tudomány és a technika az emberi élet minden területén jelen van, nincs ez másképp a jogalkalmazás esetében sem, amelynek eredményeként nőtt a szakértelmet igénylő területek száma is. Gyakran előfordul, hogy más szakterületekhez tartozó kérdések is összefonódnak a jogi problémákkal, így bonyolulttá válik azok megítélése, szakvélemény beszerzése szükséges, ezáltal a perek is nagyobb valószínűséggel húzódnak el. A szakértői bizonyítás gyakorlatában felmerülő kérdések egyetlen alapkérdésre vezethetők vissza, mégpedig arra, hogy mi a szakértő perbeli szerepe. E körben két nézet különíthető el: a szakértő bizonyítási eszköz, a bírótól elkülönülő személy; valamint a bíró társa, a bíró szakértelmét pótló „bíróhoz tartozó” személy.

A kutatási témám középpontjában levő magánszakértőnek azt a speciális ismerettel rendelkező személyt tekintjük, aki nem minősül állandó szakértőnek. A bizonyító fél szakértői vélemény készítését kérheti tőle. A bírói gyakorlat jelenleg magánszakértőnek minősíti a pernek azon résztvevőjét, akinek a célja a szakértői vélemény, bizonyíték funkciójának részben, vagy egészben történő betöltése, ugyanakkor közreműködésére nem a bíróság kirendelő végzése alapján került sor. A magánszakértői szerep nem a szakértői nyilvántartásba tartozás-nem tartozás kérdésén múlik, szemben az eseti szakértővel. A magánszakértői szerep során az az aktus a meghatározó, ahogyan a magánszakértő a peres eljárásba bekerülhet: ez pedig a fél magánmegbízása, szemben az igazságügyi szakértői kirendeléssel (a bíróság kirendelő végzése). A gyakorlat azt mutatja nekünk, hogy egy szakértői vélemény akár perdöntő bizonyítékként is szolgálhat tekintve, hogy a szakkérdésben, a bírónak, az adott szakkérdésre vonatkozó „szakértelmének pótlására” született. Ha az egyik peres fél megbízatása alapján magánszakértő kerül kirendelésre, okkal merülhet fel a kérdés, mégis hogyan tekinthető perdöntő bizonyítéknak, tekintettel arra, hogy az egyik fél megbízatása alapján folytatja le a szakértői vizsgálatot? Hogyan segítheti a magánszakértő megnövekedett szerepe a peres eljárások folyamatának gyorsabb voltát? Hogyan fordulhat elő, hogy a bírói gyakorlat azt mutatja, eltérő megítélés alá esik a szakértő perbeli szerepe? Kérdések, melyek megválaszolásra várnak.

A GLOBÁLIS KARRIER, MINT FEJLESZTÉSI ESZKÖZ

Szerzők: Szondi Réka

A napjainkban legtöbbször hallott munkaerőpiaci kihívás a megfelelő munkavállalók szervezethez vonzása, ösztönzése és megtartása. A megtartásmenedzsment során alkalmazott eszközöknek egyénre szabottnak kell lennie, mégis érvényesülnie kell a szervezeti céloknak is. A fejlesztési

eszközökkel elért előnyök akkor lehetnek sikerrel adaptálhatóak, ha a munkavállalónak nem csak a szakmai tudása és képességei, hanem a motiváltsága is megnő, így garantálva a hosszútávú hatékonyságot. A karriertervezés célja és tartalma is változásokon ment keresztül. Míg kezdetben az egyéni igények, később viszont a szervezeti oldal került előtérbe. Ma már munkavállalói igény is a folyamatos fejlődés lehetősége, csakúgy mint az előrelépési lehetőségek megléte. A szervezet irányában érzett lojalitást azzal erősíthetjük, ha a munkavállalóinkra befektetésként gondolunk és ennek megfelelően adunk számukra fejlődési opciókat. A karriertervezés egyik módja, ha a külföldön megszerzett tapasztalatot is beépítjük a karrierútba a kiküldetések révén. A globalizáció miatt, számos vállalat nyitott a nemzetközi piac felé, így adott a lehetőség az ilyen irányú képzések és tapasztalatok felé. Az expatriótákat tudásgyarapítási szándékkal küldik ki a fogadó országokba meghatározott időtartamra, majd tervezik a visszatérésüket és a megszerzett tudás implementálását a szervezetbe. A kiküldetési folyamat tudatos megtervezése rendkívül sok HR funkció összhangját igényli és sok veszélyforrást rejt magában. A globális karrier elérése egy olyan célkitűzés mind a szervezet, mind a dolgozó részéről, ami a szakmai tudás mellett, speciális kompetenciák megszerzését is lehetővé teszi. A különböző készségek és képességek okán nő a munkavállalónak és a tudásának értéke, ezáltal a vállalat is növelheti versenyképességét a folyamatos kihívásokat tartogató, szüntelenül változó gazdasági környezetben.

A TANULMÁNYI SZERZŐDÉSRE VONATKOZÓ SZABÁLYOZÁS ÉS A JOGGYAKORLAT FŐBB KÉRDÉSEI

Szerzők: Szutor Beáta

A 2012. évi I. törvény (továbbiakban Mt.) a jelenleg hatályos Munka Törvénykönyve. Az Mt. a munkaviszonyhoz kapcsolódóan két megállapodást szabályoz: a versenytilalmi megállapodás mellett az általam is feldolgozott tanulmányi szerződést.

Jelentősége, illetve rendeltetése a következőképpen foglalható össze: Tényként állapíthatjuk meg, hogy a munkáltatónak érdeke fűződik ahhoz, hogy a gazdasági tevékenysége eredményes folytatásához szükséges létszámú és képzettségű munkaerő álljon rendelkezésre. Ez az elem a cég sikeres működésének egyik alapvető feltétele. Továbbá sok munkáltatónál van olyan munkakör, amely csak meghatározott végzettséggel, képesítéssel, szakképesítéssel tölthető be, illetve egy gyakori indokot megemlítve, ha a munkaviszony ideje alatt változik meg a jogszabályi háttér (mely a munkaviszonyt érinti), a munkáltató ekkor szembesül az ebből fakadó problémával és tudatosan benne, hogy cselekednie kell. Ebben az esetben két lehetőség áll a munkáltató előtt. Az egyik, hogy kellő szakértelemmel rendelkező új munkavállalót alkalmaz a meglévő létszám bővítésével vagy esetleg minőségi cserét hajt végre. A másik lehetősége, hogy a meglévő már bevált munkavállalóit továbbképzzi, illetve átképzzi. Ez utóbbi megoldásban segíthet a meglévő munkavállalóval kötendő tanulmányi szerződés.

Előadásomban a célja mellett tárgyalni fogom a felek (akik az új Mt. alapján már csak munkáltató és munkavállaló lehetnek) jogait illetve kötelezettségeit, az általuk bekövetkezett esetleges szerződészegés feltételeit illetve következményeit, illetve nem utolsósorban a tanulmányi szerződéshez kapcsolódó bírói joggyakorlatot konkrét bírói határozatokkal. Az e szerződéstípusra vonatkozó szabályok részletes értelmezése mindig nagyon összetett és nem könnyű feladat, ráadásul ez egy olyan gyakorlatias terület, ahol az élet számos megoldandó értelmezési és jogalkalmazási problémát vet fel. Ebből kifolyólag a bíróságok szerepe különösen nagy jelentőséggel bír, így a bírói gyakorlat rendkívül jelentős mértékben járul hozzá a felmerülő problémák értelmezéséhez és megoldásához egyes állásfoglalásokkal, kollégiumi véleményekkel.

MUSZTAFKA KEMAL ATATÜRK, TE ÖRÖK! MITŐL LEHET ATATÜRK POLITIKÁJA A MAI NAPIG HIVATKOZÁSI ALAP A LEGKÜLÖNBÖZŐBB POLITIKAI IRÁNYZATOKNAK?

Szerző: Szűcs Lászlóné Siska Katalin

Atatürk politikája olyan örökség, egyben olyan nyelvezet, mely folyton újratárgyalható. A politika, a jogalkotás, és az újságírók nyelvéné vált Törökországban függetlenül attól, hogy a hivatkozók értik-e Atatürk örökségét, vagy nem. Atatürk segítségével fogalmazódott meg a nemzeti identitás, politikája belépőjegy lett a civilizált Európába, záloga a világ elfogadásának. Iránymutatása egy legitim politikai nyelvezet, mely évtizedek óta formázza a politikai vitákat és folyamatokat mind a Török Köztársaságban, mind a Török Köztársaság politikájának kritikájában.

Atatürk ideológiájának kritikája és felhasználása sok esetben ürügyként szolgált, melyben a politikai programokhoz Atatürk tételeit saját ízlésükhöz igazodóan alakították ki értelmezőik.

Jelen előadásban arra próbálok választ keresni, mitől lehet Atatürk politikája, iránymutatásai folyamatosan aktuális hivatkozási alap az őt követő politikai pártoknak is?

„NEM MIND ARANY, AMI FÉNYLIK” – EGY DISZKRIMINÁCIÓS ÜGY MARGÓJÁRA

Szerző: Takács Dóra

Az egyenlő bánásmód elve a munkajog egyik legfontosabb alapelve, ugyanakkor alapvetően a jog, és egyúttal a munkajog egyik legérzékenyebb területét fejezi ki, ugyanis a foglalkoztatás területén jelentkezik a legmarkánsabban, ezen a területen a legkönnyebb azt megsérteni is.

Az elv magyar szabályozása tripartit jellegű, az alkotmányos kereteket az Alaptörvény rögzíti, a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény pedig alapvetően szinten rendelkezik róla, az általános magatartási követelmények között. A részletszabályokat azonban – így például a védett tulajdonságok nem taxatív katalógusát – külön törvény rögzíti, ez az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.

A körbezárt szabályozás alapján a diszkrimináció bekövetkeztének megállapítása első látásra talán evidensnek tűnhet, az ugyanakkor számos körülmény fennálltához kötött, így a gyakorlatban jó néhány anomália okozója lehet, ami viszont alááshatja a joggyakorlat következetességét.

Előadásomban éppen erre élek példával, így egy, a közelmúltban született kúriai döntés tükrében igyekszem bemutatni, hogy „nem mind arany, ami fénylik”. Vagyis egy első olvasatra diszkriminatív munkáltatói intézkedés esetén hogyan juthat a Kúria arra döntésre – az első- és másodfokú döntéssel szemben –, hogy az adott ügyben nem történt hátrányos megkülönböztetés.

A bemutatandó döntés által kijelölt probléma-, és kérdéskörök mentén haladva, kitérek az egyenlő bánásmód követelménye elméleti, szabályozási hátterének sarokköveire, valamint az Európai Unió Bírósága és a hazai joggyakorlat kapcsolódó határozatainak bemutatására.

Célom, hogy a Kúria döntése alapján felfedjem az egyenlő bánásmód követelménye szabályozásának komplexitását, és annak a joggyakorlatban való lecsapódását, ezáltal pedig rávilágítsak a címbeli tételre, miszerint „nem mind arany, ami fénylik”.

THE EFFECT OF NATIONAL LABOR LAWS FOR MIGRANT WORKERS IN RECEIVING COUNTRY

Szerző: Thazin Khaing Moe

Migrant worker means a worker who migrated to a foreign country by virtue of working with the exact remuneration. Migration obstacles is being faced by most of the developed countries. Especially it is an important case of the world as the States have to protect the rights of migrant workers and not

to impeach of the public and security of its country. Nowadays the people from most of developing countries and poor countries are migrating to the developed countries to work. If the migration is divided into, there are three groups, from developed countries to developing countries, from non-developed countries to developed countries and from developed countries to developed countries.

When the migration is happened, there are a lot of solving ways to control and protect the migrants in the receiving countries. Firstly it is laws which is concerned with the workers, national and foreign. Secondly regional integration is very important in case of migration. The very necessary protection is national labor law of the receiving country. Although the Human Rights Conventions are provided to the rights of migrant workers, if the national labor laws cannot protect them fully, they have to face the infringement of their rights yet.

The migrant workers have to obey the national labor laws of the receiving countries. By reviewing the national labor laws, we can know how many percentage of protection they get under those laws. So the fundamental rights and human rights of migrant workers depend on the national labor laws. This presentation will make the effect of the national labor laws clear by expressing the regional integration and Human Rights Perspectives.

AZ INNOVÁCIÓ HATÁSA A VÁLLALATOK TELJESÍTMÉNYÉRE ÉS VERSENYKÉPESSÉGÉRE AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI RÉGIÓBAN

Szerző: Tóthné Kiss Anett

A gazdaság fejlődésének, a vállalatok hosszú távon nyújtott magas színvonalú teljesítményének és versenyképességének meghatározó tényezője lehet a vállalati innováció. A 2000-es évek után az Európai Unió pozíciója nem javult a nemzetközi innovációs versenyben, bár a lisszaboni célkitűzéseket teljesítve 2010 után javuló tendenciát mutat, még mindig lemarad az élmezőnytől K+F+I tekintetében. A folyamat mögött részben a gyorsan iparosodó fejlődő országok egy részének a gyors K+F+I felzárkózása áll, részben pedig Európa nemzeti innovációs rendszereinek viszonylag lassú intézményi fejlődése. Vajon ebben a mérsékelt innovációs növekedésben hogyan teljesítenek a vállalatok? Egyre több vállalatok szintjén végzett kutatás bizonyítja, hogy ilyen feltételek mellett is lehet eredményeket felmutatni, bár kétség kívül vannak innovációs tevékenységet akadályozó tényezők, mind egyéni, mind szervezeti szinten, illetve a külső környezetből adódóan. A teljes kutatás az észak-magyarországi regionális innovációs rendszeren belül a vállalatok innovációs attitűdjét, valamint azokat a segítő tényezőket vizsgálja, melyek pozitívan hatnak a vállalatok innovációs teljesítményére. Jelen tanulmány fókuszosa az innováció és a vállalati teljesítmény közötti kapcsolat vizsgálata. A kutatáshoz kapcsolódó felmérésben 285 észak-magyarországi vállalat vezetője vett részt 2018-2019 között. Az elemzési eredmények azt mutatták, hogy az innovációnak jelentős és pozitív hatása van a cég teljesítményére, valamint a vállalati K+F+I tevékenységet az innovációs értéklánc mentén vizsgálva meghatározhatók azok a tényezők, melyek eredményeként javulhat a vállalatok teljesítménye és nagyobb eséllyel lesz az ötletből vállalati teljesítményben megmutatkozó innovációs eredmény.

VEZETÉSI KOMPETENCIÁK, MINT A PROJEKTEK SIKERESSÉGÉNEK MEGHATÁROZÓI ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI INNOVÁCIÓS PROJEKTEK TAPASZTALATAI ALAPJÁN

Szerző: Tóthné Kiss Anett – Tóth Zoltán

A menedzsmenttudomány területén még napjainkban is számos cikk és kutatás központi kérdése, hogy milyen egy jó vezető, milyen vezetési stílus, kompetenciák és vezetési módszertan jellemzi őket a hatékonyság, a jó teljesítmény, azaz a siker elérése érdekében. Ez különösen aktuális a projektek esetében, ahol a projektvezetőnek egy egyedi, komplex, egyszeri feladatmegvalósítás tekintetében kell bizonyítania, hogy képes sikerre vinni a megbízó célkitűzéseit. A vezető számos tényező

befolyásolja munkája során; tanult ismeretei, kompetenciái, tapasztalatai, egyéni adottságai, a különböző környezeti hatások, nem utolsósorban pedig a vezetett személyek és csoportok. A tanulmány alapját képező empirikus kutatás célja az, hogy korábbi kutatásunk során szakirodalmi és munkaerő-piaci oldalról történő kompetencia elvárások megismerése után (Kiss, Tóth, Varga, 2018.) innovációs projekt vezetőkkel és projekt-team tagokkal készített kérdőíves felmérés alapján vizsgálja, hogy van-e kapcsolat a projektvezetői kompetenciák megléte és a projektek sikeressége között, valamint mely projekt vezetői kompetenciák fontosak a projektek sikeréhez. Megállapítottuk, hogy a munkaerő-piaci kompetencia elvárásoknak megfelelő projektvezetői kompetenciákkal való rendelkezés és a projektek sikeressége között kapcsolat van, továbbá a kompetenciákkal való rendelkezés pozitív hatással van a projektek sikerességére. Eredményeink szerint a kreativitás, a döntésképeség, az együttműködő képesség, a generalista vezetési képesség és a szervezési készség az öt legfontosabb kompetencia projektvezetői kontextusban a vizsgált területen.

A KÖZJEGYZŐ ELŐTTI EGYEZSÉGI ELJÁRÁS, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KÖZJEGYZŐ ELŐTTI HÁZASSÁG FELBONTÁS (LEHETSÉGES) JOGINTÉZMÉNYÉRE

Szerző: Turányi Noémi

Témaválasztásom kapcsán célul tűztem ki, egy olyan témakör áttekintését, mely a szakirodalom által kevésbé feltárt, illetve újszerűségéből adódóan több kérdést is felvet mind a jogalkotás, mind a jogalkalmazás területén. Ennek köszönhetően esett a választásom az egyik legújabb közjegyzői jogintézményre, a közjegyző előtti egyezségi eljárásra.

Előadásomban egy igen érdekes, és elgondolkodtató jogintézményt kívántam felvetni, mely – hatályos jogrendünkben jelenleg nem létezik, viszont akár - a közjegyzői egyezségi eljárás tovább fejlesztett verziójának is tekinthető: a közjegyző általi házasság felbontás. A jogintézmény bevezetése természetesen számos kérdést felvet, így annak elemzését követően néhány jogi szempontból releváns érv és ellenérv kerül megfogalmazásra.

A MUNKÁLTATÓ SZEMÉLYISÉGI JOGAINAK VÉDELME - JOGOS ÉRDEK, JOGOS VÉDELEM?

Szerző: Varga Dóra

Tudományos kutatásom tárgya a személyiségi jogok védelmének érvényesülése a munkajog területén.

Eddigi kutatásaim tárgyaként főként a munkavállaló e jogok terén bekövetkezett sérelmei állnak a középpontban, azonban szükségesnek érzem, hogy e munkát folytatva kibővítssem azt és egy másik perspektívából közelítsem meg a témát, így a munkaviszony e körben kevésbé vizsgált alanyára, a munkáltatóra helyezem a hangsúlyt, hiszen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény is tartalmaz erre nézve jogszabályi előírásokat. Ezzel szemben azonban a korábban végzett vizsgálatokból levont következtetésem alapján a szakirodalom a munkavállalói sérelmekkel foglalkozik túlnyomórészt, amelyet mind a munkaviszonyokban meglévő alá-fölé rendeltség, mind a bíróság előtti igényérvényesítések száma indokolhat, míg a munkáltatói oldalon felbukkanó érdeksérelemmel kapcsolatos íráskor csekély mennyiségűnek tekinthetőek. Témaválasztásom indokaként tehát e terület feltérképezésén túl az jelölhető meg, hogy amíg a szakirodalom részéről minimális figyelemben részesült a munkáltató személyiségi joga, addig a probléma napjainkban egyre fokozódik a gyors fejlődés, illetve információáramlás miatt. Ezt mi sem támasztja alá jobban, minthogy az egy éve alkalmazandó GDPR miatt egyre növekszik az olyan jellegű igényérvényesítések száma, melyekben a munkavállaló él vissza munkáltatója valamely adatával, így megállapíthatjuk, hogy rendkívül aktuális kérdéskör képezi vizsgálódásom tárgyát. Kutatásom

középpontját a munkáltató jogos gazdasági érdeke, illetve annak védelme adja, hiszen egyre gyakrabban merülnek fel olyan jogi problémák, amelyeknél valamely munkavállalói kötelezettségzegés hiányában közvetlenül ezen érdek sérelme következik be.

Kutatásom során főként az motivál, hogy az alább megfogalmazott céljaim eléréséhez a lehető legjobb munkát készítsem el, amelynek során igyekszem választ találni a címben feltett kérdésre, hozzájárulva a tudományág fejlődéséhez.

SZEMELVÉNYEK CONCHA GYŐZŐ ALKOTMÁNYTANÁBÓL

Szerző: Vasas Tamás

A kutatási területem Concha Győző(1846-1933) jog-és állambölcselete. Előadásomban a "Politika" című művének Alkotmánytani részével kapcsolatos kutatásaimból szeretnék részleteket bemutatni, kitekintéssel azok aktualizálható megállapításaira.

HAJDÚ-BIHAR MEGYE TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI HELYZETÉNEK BEMUTATÁSA A SZÁMOK TŰKRÉBEN

Szerző: Vida Viktória – Szűcs István

Az általunk készített tanulmány célja, hogy áttekintést nyújtson Hajdú-Bihar megye társadalmi-gazdasági helyzetének alakulásáról. Hajdú-Bihar megye, az Észak-alföldi, és a tágabb régió gazdasági, oktatási, tudományos és kulturális szerepkörrel bíró központja. Adottságai kedvezőek a szerepkör betöltéséhez, gazdasági, oktatási, kereskedelmi, kulturális, egészségügyi kapcsolatai az országhatáron túl is jelentősek. Hajdú-Bihar megyével kapcsolatban fontosnak tartjuk még megemlíteni a logisztikai szerepének kiaknázását, valamint regionális tudásbázis szerepkörét bemutatni.

Hajdú-Bihar megye központja Debrecen város, a népességszámát tekintve Magyarország második, az Alföld legnagyobb városa, így a város és térség fejlődésre gyakorolt hatása kiemelkedőnek tekinthető. Debrecen már évtizedek óta Hajdú-Bihar megye kiemelkedő települése, a város társadalmi-gazdasági hatása az egész régióra kiterjed, hiszen a város regionális központként is funkcionál.

A fentebb említett hatások közül jelen tanulmányban Hajdú-Bihar megye gazdasági és társadalmi hatásaira fókuszálunk, és ennek elemzéséhez, alátámasztásához a helyi és az országos statisztikai adatokat alapul véve készítettünk számításokat. A társadalmi hatásokat elsősorban demográfiai szempontból vizsgáltuk meg (népesség száma, nem, kor és iskolai végzettség szerinti összetétele, képzettsége, foglalkoztatottsága, jövedelmi viszonyok) a korábbi évekkel és országos adatokkal összehasonlítva. A térség, a megye gazdasági szempontú elemzése során csak néhány tényezőt emeltünk ki, amelyek bemutatják a gazdaság jelenlegi helyzetét és potenciálját (a regisztrált vállalkozások számának, megoszlásának alakulása, a gazdasági szervezetek beruházásai stb.).

A TÚLBIZONYÍTÁS ESETKÖREI A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN

Szerző: Zsiros Bettina

A túlbizonyítás esetkörei a büntetőeljárásban egy tágabb jelenség, az elégtelen bizonyítás esetkörei közé sorolható; mely így lehet tehát túlbizonyítás és „alulbizonyítás”, azaz büntetőeljárás szakkifejezéssel élve megalapozatlanság. Az előadásban a túlbizonyítás gyakorlati eseteinek összegzésére teszünk kísérletet. Annak érdekében, hogy e konkrét esetköröket feltárhassam, gyakorló szakemberekkel – bírakkal, ügyészekkel és ügyvédekkel – folytattam interjút, illetve bírósági ítéleteket tanulmányoztam. A túlbizonyítás természetesen igen ügyspecifikus problémakör, azonban

mevlátásom szerint megfelelő absztrakcióval voltaképpen két nagy esetköröt különíthetünk el; így megemlíthetünk szükségtelen bizonyítás esetköreit, mint technikai diszfunkciót, illetve jogosulatlanul lefolytatott bizonyítást, mely alatt a vádelv sérelmével járó bizonyítást értem. Az előadásban kitérek arra is, hogy az új büntetőeljárású törvény milyen megoldásokat kínál a túlbizonyítás elkerülésére.

JEGYZETEK

